
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

KORENBLOEMEN.

VERHALEN VOOR DE JEUGD,

IN

Proza en Poëzij,

VAN

S. Adama van Schellema. S. J. van den Bergh.
A. Ising. J. J. L. Ten Kate. C. Leendertz
en W. J. van Zeggelen.

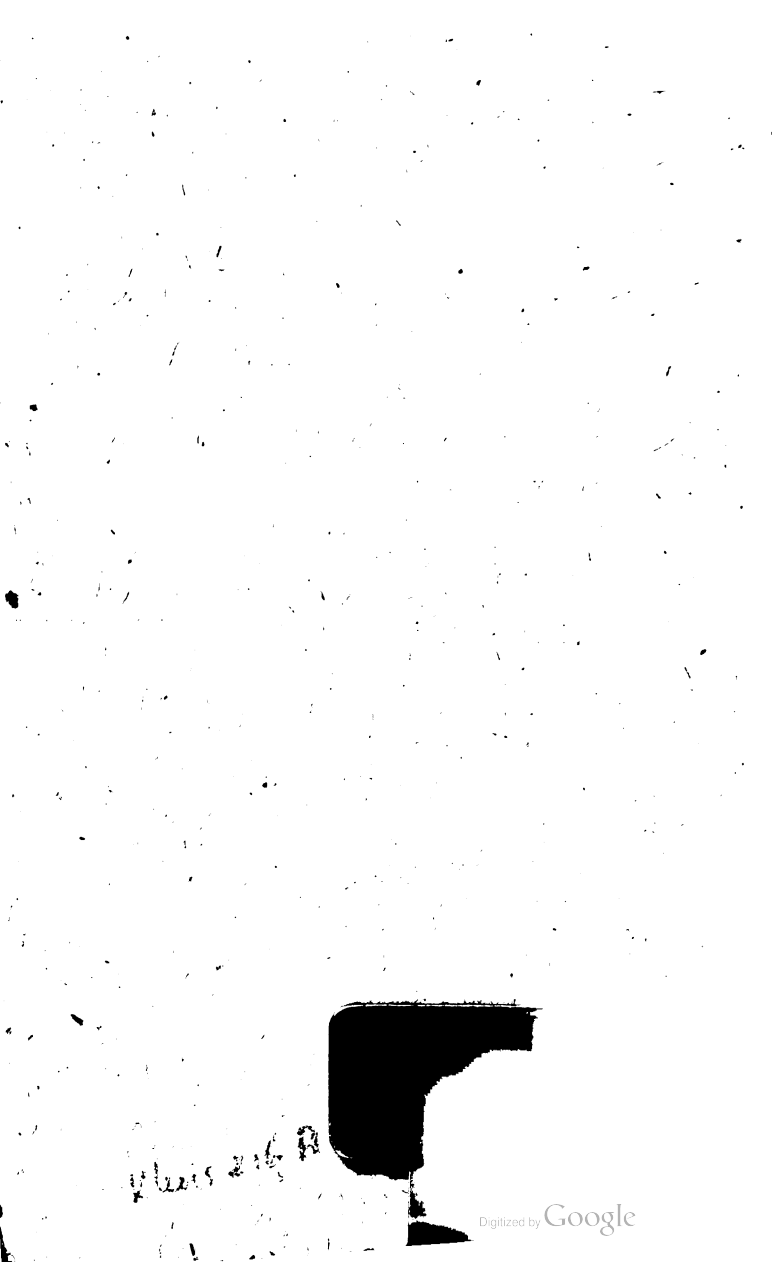
Met zes gekleurde plaatjes.

TWEEDE DRUK.

AMSTERDAM,

MANN, JR.

45
Bj 25246

216 A

25
Bj 25246

Kon en bloemen.

VERHALEN VOOR DE JEUGD,

IN

Proza en Poëzij,

VAN

S. Adama van Scheltema. S. J. van den Bergh.
A. Ising. J. J. L. Ten Kate. C. Leendertz en
W. J. van Zeggelen.

Met zes gekleurde Plaatjes.

TWEEDE DRUK.

AMSTERDAM,
D. WERLEMANN, JR.

me
on
of
va
sp
bc
ge
ca
v
d
m

V O O R R E D E.

Van de lieve blaauwe en roode bloemen, aan wie de Hemelsche Vader te midden der korenhalmen eene plaats gaf, om aan het veld, dat ons voedsel draagt, een nog rijker schoon bij te zetten, ontleent, jeugdige Lezers en Lezeressen! dit boekje zijnen naam. Gelijk de korenbloemen tusschen het graan het oog des wandelaars streelen en als eene verhooging van zijn natuurgemot hem welkom zijn, zoo wenschen wij, dat gij dit werkje, door ouder- of vriendenhand naast uwen dierbaren Bijbel en boeken van nuttige wetenschap geplaatst, als eene aangename uitspanningslektuur zult begroeten. Mogten de u hier aangeboden verhalen en gedichten uwe harten opwaarts heffen, gelijk het liefelijk veldgebloemt het reine gemoed als van zelve nader brengt tot den Gever van alle goede gaven.

Dat zulk eene ontvangst aan dit bloemenkransje ten deel valle, en dien zin bij u aankweeke, is, jeugdige Vrienden! de vurige bede van hem, die het voor u heeft bijeengezameld en gerangschikt.

KORENBLOEMEN.

Gedrukt bij J. de Vries en Zoon.

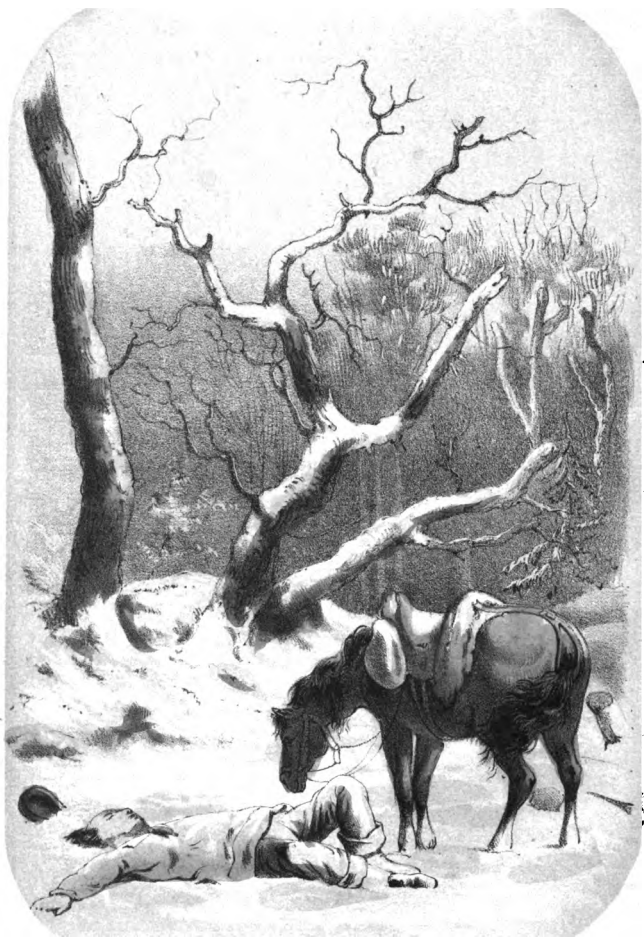

I N H O U D.

HET TREUREND MEISJEN BIJ MOEDERS GRAF, door <i>J. J. L. ten Kate.</i> (met een plaatje) . . . Bl.	1.
EEN VREESELIJKE NACHT, door <i>A. Ising.</i> (met een plaatje) "	5.
GOD IS LIEFDE, door <i>C. S. Adama van Scheltema.</i> "	38.
DES LEVENS JAARGETIJDEN, door <i>C. S. Adama van Scheltema</i> "	40.
DE TROUWE HOND, door <i>C. Leendertz.</i> (met een plaatje) "	41.
ANNA, door <i>S. J. van den Bergh.</i> (met een plaatje) "	61.
JOHN DENNIS BLONDE, DE CHINESCHE BANNELING, door <i>C. S. Adama van Scheltema</i> "	65.
DE OUDE LIJSBET EN HAAR VRIENDEN, door <i>W. J. van Zeggelen.</i> (met een plaatje) . . . "	87.
SCHIJN BEDRIEGT, door <i>A. Ising</i> "	91.
DE HERSTELDE, door <i>C. S. Adama van Scheltema.</i> (met een plaatje) "	117.

EEN VRESELIJKE NACHT.

DOOR

A. I S I N G.

Het weder was koud en boos; 't was of de lieve zon voor altijd afscheid had genomen van de aarde, want de lucht bleef verscheiden dagen achtereen even dik en donker, en 't scheen niet te baten of ze zich al in sneeuwbus op sneeuwbus ontlastte. Guur blies de noordenwind door de ontbladerde takken der boomen en joeg de sneeuw in dwarrelende vlokken voor zich uit. 't Was somber en doodsch in de natuur; geen vogel, geen insekt deed zich hooren. Welk een verschil met den zomer, als de schoone natuur ons naar buiten lokt, het frissche groen onze oogen verkwikt, en het een genot is de zoete lucht met volle teugen in te drinken; dan leeft alles, dan mengen de vogels hun lied in het suizen van den wind, dan gonzen de insekten in den zonneshijn, dan klatert het beekje langs zijne groene oevers, dan verspreiden de bloemen hare liefelijke geuren, dan voelt de mensch zich gestemd tot dankbare aanbidding.

ding van Hem, die de aarde zoo heerlijk heeft gemaakt! Niet alzo thans. — Maar toch had de natuur niet opgehouden schoon te zijn, 't was slechts eene andere schoonheid, niet lagchend en liefelijk en bevallig, maar somber, ernstig en verheven. Die effene, graauwe tint van de wolken, die den blaauwen hemel verbergen voor het oog, dat eentoonige wit van de sneeuw, die den bodem bedekt, 't heeft iets treurigs, maar tevens iets geheimzinnigs en grootsch; iets zonder grenzen. In plaats van hun zomerdos dragen de boomen thans de sneeuw tot op hunne hoogste en fijnste takjes toe, terwijl het donkere loof der altijd groene sparren en dennen nog donkerder uitkomt tegen het schitterende wit, waarmede het van boven bekleed is.

Maar wie er de sombere overeenstemming opmerkte, die er heerschte in de natuur, de eenzame reiziger, die, gezeten op zijn klein doch sterk paard, den landweg volgde, deed dit zeker niet. Hij had te veel met zich zelf te doen om rond te zien, en de indrukken, die hij van buiten ontving, waren geene aangename, want de jagtsneeuw woei hem koud in 't gelaat, en de gure noordenwind deed hem huiveren.

Met den knoestigen stok, dien hij in de hand hield, dreef hij zijn paard telkens aan tot versnelden draf, want hij wilde nog vóór den nacht zijne woning bereiken; maar telkens moest het dier den stap weder aannemen, want de mulle sneeuw lag zoo hoog, dat het draven bezwaarlijk ging. De reiziger keerde terug van de dichtst bij ge-

legen stad, waarheen hij kort na het aanbreken van den tragen dag was gereden, om aldaar eene boodschap te verrigten. Die boodschap moest wel gewigtig zijn, anders toch zou men het immers niet van den braven HENDRIK hebben gevergd, dat hij in zulk ruw weder zulk een betrekkelijk grooten afstand zou afleggen, en dit te minder, daar de landwegen gedurende den winter bijzonder slecht waren geworden.

In eene goed verwarmde kamer van het kasteel *de Rozenweerth*, zat een knaap van omstreeks veertien jaren, in een gemakkelijken leunstoel voor den haard, en hield zich bezig met het slot van eene pistool schoon te maken. Plotseling wierp hij het wapen ter zijde, sprong op en ging aan het stoeijen met *Hector*, een grooten, langharigen hond, die voor het vuur had liggen slapen.

KAREL VAN BERKEL was, zoo als we gezegd hebben, bijna veertien jaren oud; hij was groot voor zijn leeftijd, vlug, sterk en gezond. Buiten opgevoed, was hij gehard tegen weêr en wind, en volleerd in allerlei ligchaams-oefeningen. Hij sprong, zonder zich te bedenken, over de breedste beek, klouterde als eene kat in de hooge eiken, zwom de rivier over, holde met zijn hit over hoogten en laagten heen, en schoot op twaalf voet afstands met zijne pistool de kurk van eene flesch. Maar dit waren dan ook zijne grootste heldendaden; in de ontwikkeling van zijn geest was hij minder vlug. KAREL had zijne moeder vroeg verloren, en dit was dubbel ongelukkig voor hem, want zij was eene verstandige, beminnelijke vrouw, die zeker

wel zou hebben gezorgd, dat haar zoon zich naar geest en hart beter ontwikkelde, en dat hij niet bijna uitsluitend zijne ligchamelijke krachten oefende. Zijn vader bragt slechts weinige weken in het jaar op het kasteel door, en bevond zich meestal op reis of in de hofstad. **KAREL** had eerst onder het opzigt van bedienden gestaan, die, bevreesd voor zijn willekeurig en driftig karakter, hem spoedig in alles zijn zin hadden gegeven; de eenige, voor wien hij eenig ontzag koesterde, was een onderwijzer uit de naburige stad, die hem had leeren lezen, schrijven en rekenen. Deze meester, die bijzonder veel spierkracht en eene grove stem bezat, trok den jongenheer **KAREL** duchtig bij de ooren, als deze zich wat oproerig gedroeg of zijne lessen niet behoorlijk geleerd had; maar hij kwam slechts twee of drie malen in de week en bleef dan maar een paar uren, en, zoodra meester de hielen had geligt, was ons **KARELTJE** dubbel uitgelaten.

Op zijn twaalfde jaar werd **KAREL** naar eene kostschool gezonden; maar de dwang, die hem daar wachtte, beviel hem volstrekt niet. Hij maakte het er zoo bont, dat zijn vader hem er eindelijk van daan moest nemen. Er was geen huis met hem te houden geweest; geen der onderwijzers had invloed op hem kunnen verkrijgen, uitgenomen een, die les gaf in het zwemmen, de gymnastie en het schermen, — vakken, waarin **KAREL** bijzonder uitmuntte. Niet minder muntte hij uit in allerlei kattenkwaad, waarbij ligchaamskracht en behendigheid te pas kwamen.

De andere jongens hadden ontzag voor hem, want het

ontbrak hem niet aan moed, en die hem beleedigde of aantastte kwam er niet gemakkelijk af; maar juist door dien invloed, dien hij uitoefende op zijne medescholieren, was hij gevaarlijk voor de algemeene rust, tucht en orde, want hij hield volstrekt niet van rust, hij wilde zich aan bijna niemand onderwerpen, en zijn grootste vermaak was verwarring en opschudding te verwekken.

Intusschen zou men hem onregt hebben gedaan, indien men hem verweten had, dat er niets goeds in hem zat; zijn laatste heldenfeit op de kostschool, dat zijne verwijdering daarvan noodzakelijk maakte, leverde het bewijs op, dat hij, bij al de wilde kracht en al de willekeur en onbeschaamdheid hem eigen, ook eene goede zijde bezat, dat zijn hart niet was bedorven, dat hij een vriend van rechtvaardigheid was en geen valsheid en onbillijkheid, ook jegens anderen gepleegd, verdragen kon, en dat er dus nog wel kans bestond op zijne verbetering, indien zijn gevoel werd òpgewekt en verstandig geleid.

Op de kostschool bevond zich ook een neefje van KAREL, zekere ERNEST SPIEL, de zoon van een predikant, die de eigen broeder was van de moeder van VAN BERKEL. ERNEST SPIEL was een teêr maar knap ventje, vlug van begrip, ijverig, werkzaam en stil. Hij had zijn uiterlijk niet mede en liep mank. Dit gebrek, gepaard aan zijne zwakte en zijn stillen aard, maakte hem niet bemind onder zijne medescholieren; men had niets aan het „manke kraaitje”, zoo als men ERNEST noemde, daar hij eene zeer schelle stem aan zijne mankheid paarde, — hij deed nooit

iets mede en stond maar te droomen, of zat met zijn neus in boek of schrift verdiept. KAREL vooral had bijzonder weinig met zijn neefje op, dien hij een druiloor en een werkezel noemde; maar toch kon hij niet best velen, dat ERNEST door anderen geplaagd werd in zijn bijzijn; dan nam hij dikwijls zijne partij en verloste hem van zijne belagers. ERNEST had het meest te lijden van zekeren langen jongen, DAAN STOOP geheeten; DAAN STOOP wilde altijd dat ERNEST, naast wien hij zat te werken, hem liet afkijken en hem hielp, en als ERNEST daar niet in toegaf, nam DAAN zijne kans waar, om het manke kraaitje onbarmhartig af te ranselen.

Eens, toen dit weder gebeurd was, vond KAREL zijn neefje huilend onder een boom zitten in den tuin.

— Wat scheelt er aan? vroeg KAREL. Hoe zie je er zoo uit; ben je over je pen gevallen of tegen je boeken aangelopen?

— Ik ben geslagen, antwoordde ERNEST.

— Geslagen, door wien?

— Door dien valschen DAAN STOOP.

— En dat waarom?

— Omdat ik hem gisteren niet heb willen laten afkijken onder het Fransche dictée.

— En waarom wou je hem niet laten afkijken? vroeg KAREL weder. Wat kan jou dat schelen?

— Omdat hij altijd dreigt mij te zullen slaan als ik het niet toelaat, en ik wil niet gedwongen worden.

— Zoo, dat 's ferm van je; dwingen kan ik ook niet

velen. Weet je wat, ERNEST! je bent een neef van me, — die jou slaat, slaat mij, — *ik* zal je wreken!

— Ja maar, wees voorzichtig; DAAN is valsch; hij draagt altijd een mes bij zich, en daar heeft hij verleden week nog een jongen meê gestoken.

— Ik ben niet bang voor DAAN, noch voor zijn mes; die DAAN heeft me al lang verveeld en hij zal op zijn kop hebben, dat beloof ik je.

— Ja maar, hij klikt alles.

— Een reden te meer om hem zijn verdiende loon te geven. Al moest ik er ook om weggejaagd worden, ik zal DAAN een lesje geven, dat hem heugen zal!

— Ja maar.... begon ERNEST weêr.

— Nu, wat is het met je eeuwige *„ja maar”*!

— Wel, het zou mij erg spijten als ge om mij onaangenaamheden ondervondt, dan zou het mij altijd berouwen, dat ik het je van DAAN verteld had.... Maar hij heeft mij zoo hard geslagen en ik heb zoo'n pijn — o, ik heb zoo'n pijn, hier boven mijn oog en hier aan mijn neus....

De arme jongen zag er bleek van; hij had een blaauw oog en zijn gezicht bloedde.

— Wacht even, zei KAREL; hij liep naar den vijver, stak er zijn zakdoek in en kwam bij ERNEST terug, wiens gelaat hij zachtjes afwischte.

Eenige oogenblikken later stond KAREL te midden van een aantal jongens.

— Wie van jelui is een vriend van DAAN STOOP? vroeg hij.

— Ik niet! ik niet! weêrklonk het. — 't Is een valsche jongen — een lafaard — een klikspaan!

— Zoo, hernam KAREL; wil jelui me dan helpen om hem zijn verdiende loon te geven? Hij heeft manke kraaitje van morgen een blaauw oog geslagen, omdat die hem niet wou laten afkijken, en daar had manke kraaitje gelijk aan, want STOOP kijkt altijd af.

— Ja, dat 's waar! En 't manke kraaitje is zijn partuur niet, — anders zou hij ook niet tegen hem durven beginnen.

— Dus lange DAAN moet troef hebben, dat 's uitgemaakt! — Als we hem eens een bad gaven in den vijver, hè?

— Dat zal gemerkt worden, zei er een uit den hoop.

— Laat het, antwoordde KAREL, dan gooi jelui de schuld maar gerust op mij; ik kom op voor mijn neefje, en neem alles op mijne verantwoording. Lange DAAN heeft het verdiend en hij moet er aan gelooven!

— Hoezee! riepen de anderen.

Zoodra 's avonds de vrije tijd was aangebroken en de jongens zich als naar gewoonte in den tuin vereenigd hadden, ging ERNEST SPIEL, op last van KAREL VAN BERKEL, naar DAAN STOOP toe.

— Ge hebt mij van morgen geslagen, zeide hij; ik moet revenge hebben.

STOOP keek ten uiterste verbaasd op: de stille SPIEL, die nooit iets in te brengen had, dien hij van morgen nog zoo duchtig had toegetakeld bovendien, kwam hem nu om revenge vragen! Hij begreep er niets van.

— Ben je gek, kraai? vroeg hij eindelijk; of heb je nog niet genoeg gehad?

— Je bekent dus dat je hem geslagen hebt, zeide KAREL VAN BERKEL thans naderende; welnu, dan is 't ook niet meer dan billijk, dat je hem revenge geeft. Kom maar meê.

STOOP bleef staan; hij had het juist niet op VAN BERKEL voorzien.

— 'k Heb SPIEL niets gedaan, mompelde hij.

— Dat kunt ge nu niet meer heeten liegen, hernam VAN BERKEL. En in allen geval, ge zult toch niet bang zijn voor dien kleinen jongen, niet waar? — Kom dus maar meê achter den vijver, daar kan het worden uitgemaakt.

STOOP had geen lust.

— Als je niet goedschiks gaan wilt, vervolgde KAREL; dan krijg je dadelijk met mij te doen.

— En met mij! en met mij! riepen verscheiden stemmen.

STOOP vond het niet aanlokkend en keek eens rond, of hij ook een meester ontdekken kon.

— Kom aan, SPIEL! zeï VAN BERKEL, geef dien lafaard een klap in 't gezicht, — ferm!

SPIEL vloog tegen den langen DAAN op en raakte zijn neus.

— Bravo! riep het koor.

STOOP wilde terug slaan, maar VAN BERKEL hield hem tegen.

— Hier niet, zeide hij; achter den vijver, zoo als ik gezegd heb.

— Je moet vechten, **STOOP!** riepen de anderen, of we houden het er voor, dat je den kleinen **SPIEL** niet aandurft.

STOOP was kwaadaardig geworden, hij ging.

Toen men achter den vijver gekomen was, zette **KAREL** posten uit om te waarschuwen, als er soms een onderwijzer mogt aankomen. Vervolgens werden **STOOP** en **SPIEL** tegenover elkander geplaatst; **STOOP** wilde dadelijk op zijne zwakke tegenpartij aanvallen, maar **KAREL** kwam weder tusschen beiden.

— Met je permissie, zeide hij, de kansen moeten gelijk staan: **SPIEL** is klein en jij bent lang; jij moet dus op je knieën, *allons!*

— Dat doe ik niet! riep **STOOP**.

— Dan zullen we je dwingen, hernam **KAREL**, en, geholpen door een drietal anderen, gelukte het hem, langen **DAAN** de knieën te doen buigen.

— Ten tweede, vervolgde **KAREL**: jij bent vrij sterk en **SPIEL** is zeer zwak, dus zullen we je de rechterhand vastbinden.

— Neen! riep **STOOP**.

— Ja wel! riepen de anderen. Er volgde eene worsteling; **STOOP** werd op den grond geworpen; hij weerde zich als een razende, sloeg, beet en schopte en trok eindelijk zijn mes. **VAN BERKEL** had hem dit echter spoedig ontrukkt en wierp het in den vijver.

— Daar jij je niet goedschiks onderwerpen wilt, zeide hij, zoo zullen wij jou je mes eens eventjes laten zoeken. Pak aan, jongens! in den vijver met hem!

Men greep **STOOP** bij armen en beenen en droeg hem naar den waterkant. Hij schreeuwde zoo hard als hij kon; maar 't hielp niet: **VAN BERKEL** en eenige anderen klouderden met hem in het roeischuitje, dat hier aan den wal bevestigd lag, en weldra spartelde lange **DAAN**, tot groot plezier van de toeschouwers, in 't water, dat hier evenwel slechts een paar voet diep was.

Plotseling kwamen echter nu de uitgezette posten aanloopen, met de kreet:

— Voort! voort! — mijnheer! mijnheer!

Allen liepen haastig weg, behalve van **BERKEL**, die in 't roeischuitje bleef, en **SPIEL**, die op den kant van den vijver stond. **DAAN** **STOOP** had zich, toen hij plotseling werd losgelaten, half opgerigt, want de touwen, waarmede men hem gebonden had, waren reeds lang weêr losgegaan; **VAN BERKEL** thans alleen ziende, had hij zich aan het bootje vastgeklampt en dezen plotseling een ruk gegeven, om hem op zijne beurt in 't water te krijgen. Dit was echter niet gelukt; **VAN BERKEL** pakte **STOOP** woedend aan, **STOOP** viel, en van **BERKEL** hield hem met al zijne magt het hoofd onder water. Zoo stonden de zaken, toen de heer **BLEISWIJK**, de hoofdonderwijzer, die vroeger het geschreeuw van **STOOP** had meenen te hooren, zelf bij den vijver kwam. Hij zag spoedig wat er gaande was en beval **VAN BERKEL**, op niet zeer vriendelijken toon, **STOOP** los te laten en terstond uit het schuitje te komen. Nu was het genoeg dat men **VAN BERKEL** iets op hoogen toon beval, om hem er zich tegen te doen

verzetten; hij zag om en bemerkte dat het touw, waarmede het bootje eerst vast had gelegen, was los gegaan; hij bevond zich bij het roer en, STOOP plotseling latende varen, draaide hij het roer om, zoodat het bootje van den kant dreef. De heer BLEISWIJK wilde het grijpen, maar reeds had VAN BERKEL een roeispaan opgenomen, waarmede hij het bootje verder voortduwde. Bij ongeluk echter was nu het bootje zoodanig tegen het hoofd van DAAN STOOP aangekomen, dat deze bewusteloos in het water bleef liggen; de heer BLEISWIJK haalde hem er uit en leide hem op het gras neder. STOOP zag doodsbleek en had eene bloedende wond aan het achterhoofd.

— Hij is dood! gilde SPIEL, terwijl hij op de knieën zonk.

— Neen, zeide de heer BLEISWIJK, ik voel zijn hart kloppen; maar loop gaauw naar huis, en zeg dat er dadelijk om den doctor moet worden gestuurd.

— Goddank! sprak KAREL bij zich zelve.

VAN BERKEL werd beschuldigd, het bootje met opzet tegen STOOP te hebben aangedreven; dit was zoo niet; maar de eigenzinnige KAREL verkoos zich niet te verontschuldigen. Het kwam spoedig uit, dat hij de belhamel geweest was, en de heer BLEISWIJK, die te regt vertoornd was over zijn oproerig en verregaand ongehoorzaam gedrag, en die er aan wanhoopte om hem ooit aan de tucht te gewinnen, schreef aan KAREL's vader, dat hij hem niet langer op de kostschool houden kon. De heer VAN BERKEL kwam zijn zoon afhalen, hij zeide hem duchtig de waar-

heid, bragt hem naar den *Rozenweerth* en behandelde hem zeer streng tot aan de komst van den gouverneur, die KAREL thans verder zou onderwijzen en op het kasteel zou wonen. Maar toen de heer VAN VLIET, zoo heette de gouverneur, eens op *Rozenweerth* was aangekomen, had de heer VAN BERKEL hem in het algemeen de zorg over KAREL aanbevolen, en hem gezegd, dat hij binnen eenigen tijd op het landgoed terug zou komen en dan hoopte zich te zullen kunnen overtuigen, dat zijn zoon goede voordeelingen had gemaakt; vervolgens had hij het kasteel weder verlaten.

De gouverneur had dra gezien, dat hij met een zeer onhandelbaren knaap te maken had; hij had beproefd hem aan gezetten arbeid te gewennen, maar dit was niet gelukt; hij had daarop aan den heer VAN BERKEL geschreven, om hem den slechten uitslag zijner pogingen te melden, maar geen antwoord ontvangen; hij schreef nogmaals, en nu kwam er eindelijk een zeer kort, haastig briefje van den heer VAN BERKEL, eigenlijk niets anders inhoudende, dan dat het hem speet, dat de heer VAN VLIET zoo slecht berekend scheen voor zijne taak, of dat zijn zoon zoo onwillig was, dat hij echter hoopte dat het wel beteren zou, als KAREL wat ouder werd, en dat hij weldra op den *Rozenweerth* komen zou, om zelf eens te zien hoe de zaken stonden. Sedert waren er drie maanden verlopen: de heer VAN BERKEL had niets meer van zich doen hooren; de gouverneur, die zoo weinig belangstelling bij den vader vond, liet den zoon nu ook maar

zoo wat aan zijn lot over, en daar KAREL zeer tevreden was als iedereen slechts zijn zin deed, kon hij het nu met zijn gouverneur uitmuntend wel vinden.

Op den morgen van den dag, waarop wij HENDRIK door de sneeuw hebben zien rijden, had de jongeheer KAREL het in zijn hoofd gekregen, dat hij met de strenge koude wel een paar dikke rij-handschoenen met wol gevoerd, hebben mogt, en, zonder er over na te denken dat de wegen zoo slecht waren, had hij HENDRIK, die gewoonlijk de boodschappen in de stad verrigtte, last gegeven om zulk een paar handschoenen voor hem mede te brengen.

— Maar jonker, had HENDRIK gewaagd op te merken, ik zou anders niet naar de stad zijn gegaan.

— Dan heb je nu een reden om dit wel te doen, antwoordde KAREL. Ik heb die handschoenen noodig en dus moet ik ze hebben, en hoe eer hoe beter ook, hoor!

— Maar jonker, hervatte HENDRIK, het weder is van daag uiterst slecht, de wegen zijn gevaarlijk en

— Kom, wat! viel KAREL hem in de rede, ik heb gisteren nog anderhalf uur ver gereden, je kunt het dus nu van daag ook wel doen, en daarbij, als je maakt gaauw terug te zijn, zal ik je een gulden geven voor je moeite.

HENDRIK was daarop naar den stal gegaan, had zijn paard gezadeld en toog op weg naar de stad, die meer dan drie uren van het landgoed *de Rozenweerth* verwijderd lag.

Ziedaar de gewigtige boodschap, die HENDRIK verrigten moest.

HENDRIK was iemand, die op het landgoed zoo wat voor alles gebruikt werd; hij deed, zoo als we reeds zelden, de boodschappen in de stad; hij hielp den koetsier in den stal, den tuinman in den tuin, de dienstboden in de keuken. Hij sloofde en werkte van den vroegen morgen tot'laat in den avond; maar hij hing dan ook geheel van den heer VAN BERKEL af en had eene vrouw met vijf kinderen te onderhouden. Hij bewoonde een huisje, dat onder het landgoed behoorde; er was een stukje grond bij, dat hij gedeeltelijk tot moestuin had ingerigt, terwijl hij op het overige gedeelte aardappelen pootte. Voor die woning en dien grond behoefde hij niets te betalen, en hij ontving nog een klein loon bovendien; maar zijn gezin kostte hem veel, vooral omdat zijne vrouw bijna voortdurend ziekelijk was en dus vele benoodigdheden had en onkosten vereischte, die anders hadden kunnen worden uitgespaard. Daarbij had HENDRIK de eerezucht om zich en de zijnen door zijn *arbeid* te willen onderhouden, en hij vroeg dus geen hulp, die hij anders wel nu en dan van het kasteel, al was het zelfs van de overige dienstboden, had kunnen erlangen. Maar een gulden was voor hem een heele schat, en hij had zich dus welgemoed op weg begeven naar de stad, nadat hem door keukenmeid en koetsier nog verscheidene andere boodschappen waren opgedragen, die hij nu metéén verrigten kon.

Toen hij echter zijne kleine woning voorbijreed, had hij

even opgehouden, om goeden dag te zeggen aan zijne vrouw; die met een weinig koorts te bed lag.

— Lieve Heer, HENDRIK! had vrouw JANSZEN uitge-roepen, — moet je met dit booze weêr naar stad?

— Ja, de jonker wilde het volstrekt, en hij heeft mij een goede fooi beloofd.

— Maar er is geen doorkomen aan, de sneeuw zal zoo hoog liggen.

— O, mijn zwartje kent den weg zoo goed als ik; we zullen er wel komen met ons beiden.

— Wees toch in Godsnaam voorzigtig, HENDRIK! en knoop dien wollen doek om den hals.

HENDRIK deed alzo en reed voort. Hij had moeite om de stad te bereiken; elk oogenblik dwaalde hij van den weg af, en dan zónk het paard bijna tot aan den buik in de sneeuw. Het was reeds laat geworden eer HENDRIK de stad bereikte; daar gekomen was zijn eerste werk zijn zwartje in een herberg op stal te zetten, want het beest was zeer vermoeid. Vervolgens ging HENDRIK op de rij-handschoenen uit; doch hij kon ze niet terstond krijgen, zoo als de jonker ze had begeerd; men zou hem echter zoo spoedig mogelijk helpen, hij moest maar eerst zijne andere boodschappen verrigten en dan aan den winkel terugkomen. Dit deed hij, maar hij moest toen nog een geruimen tijd wachten eer de handschoenen gereed waren, en het sloeg vier uur vóór HENDRIK de stad verlaten kon. Op den terugtogt had hij het nog erger dan in het komen, want hij had nu den wind vlak tegen;

hij kon bijna niet zien door de sneeuw, die hem in 't gelaat woei, en toen hij, na lang tobben, de helft van den weg had afgelegd, begon het donker te worden. Verkleumd van koude doolde hij verder; hij geraakte weder van den weg af en besloot eindelijk van het paard te stijgen en te trachten met loopen een weinig doorstraling te krijgen. Maar bij elken voetstap zonk hij tot aan de knieën in de sneeuw, hij was den koers geheel bijster geworden en begon te vreezen dat hij het kasteel vóór den nacht niet meer zou kunnen bereiken. Hij dacht aan zijne vrouw en kinderen, aan den angst, dien zij zouden doorstaan, wanneer hij zoo lang uitbleef, en hij versnelde zijn stap, maar eene doodelijke vermoeidheid overviel hem; hij zette zich op de sneeuw neder om een oogenblik uit te rusten; zijne oogen vielen toe door een onoverwinbaren slaap, hij worstelde er tegen en wilde opstaan, maar alles draaide hem voor de oogen; hij viel weêr neder en verloor zijn bewustzijn.

Intusschen had jonker KAREL zich in het fraaije, goed verwarmde vertrek een geruimen tijd met *Hector* vermaakt, en zijn eetlust was door de beweging opgewekt; hij zette zich met graagte aan den wel voorzienen disch, en dacht volstrekt niet aan HENDRIK. Plotseling vernam men eene klagende stem in den gang; de gouverneur stond op om naar de oorzaak te vernemen, en KAREL, die hem gevolgd was, zag de vrouw van HENDRIK voor zich staan. Zij zag er akelig uit; hare wangen glóeiden van de koorts, hare oogen stonden hol en zij weende bitter.

— Mijn arme man is nog niet terug! zeide zij met eenige heftigheid tegen KAREL. — Hij zal van het spoor zijn afgeraakt, de duisternis zal hem zijn overvallen, en nu ligt hij misschien in het bosch te sterven.... Och, lieve God! wat zal er dan van mijne kinderen worden en van mij!

— O, hij zal zóó wel komen, zei KAREL. — Hij zal misschien wat lang hebben moeten wachten in de stad.

— Maar, jonker! weet ge dan niet dat het zulk boos weêr is? — 't Is zonde om iemand daarin uit te sturen; 't is zonde, zeg ik.

— Ja, vrouw JANSZEN! sprak de gouverneur, — 't weder is zeker niet heel mooi, en de jonker heeft er niet wel aan gedaan, om uw man daar doorheen te sturen; maar HENDRIK kent immers uitmuntend den weg; en....

— Wie zou er nu den weg kennen, mijnheer? 't Is zóó donker dat men geen hand voor de oogen kan zien, en mijn man is nòg niet terug, dat is zeker.... o, hij zal niet terugkomen ook!

— Maar, goede vrouw! de maan komt immers zoo met een op; uw man zal zeker zoo lang ergens wachten.

— Neen, hij zal niet wachten, dat doet hij nooit; en de maan komt eerst laat op, het is verleden dingsdag al volle maan geweest. O God! mijn arme man ligt zeker ergens in het bosch te sterven van koude....

KAREL had de diep bedroefde vrouw eenige oogenblikken strak aangezien, hij voelde zich bewogen door haar kermen en klagen; daarbij zag zij er zoo akelig uit en

klonk hare stem zoo hol; hij voelde de tranen in de oogen komen, en had alles wel willen geven wat hij bezat, om HENDRIK gezond voor zich te zien staan.

— HENDRIK moet gezocht worden! riep hij plotseling uit. — JAN, zeide hij tot den koetsier, die insgelijks in den gang was gekomen, — JAN, zadel mijn hit en uw bruin ook, wij zullen HENDRIK gaan zoeken in het bosch.

— God loone u, jonker! sprak thans de vrouw, — ik zal u volgen.

— Neen, vrouwtje, zeide de gouverneur, — dat moet gij niet doen; gij zijt niet wel en, indien uw man nu eens werkelijk een ongeluk was overkomen, wie zou dan voor uwe arme kinderen zorgen, als gij erger werdt? — Ik zal ook medegaan en, wees gerust, wij zullen al het mogelijke doen om uw man terug te vinden.

Weinige oogenblikken later zaten de gouverneur, KAREL en JAN de koetsier in den zadel, elk van een lantaarn voorzien.

Guur blies de noordenwind hen in 't gelaat, terwijl zij de oprijlaan van het kasteel doorreden; de ontbladerde takken der hooge beuken, die ter weêrszijden oprezen, zuchtten en trilden bij elke nieuwe vlaag; het flaauwe schijnsel der lantaarnen deed de sneeuw wel even flikkeren op den grond, maar scheen toch de duisternis van den nacht nog te vermeerderen. Toen men het hek achter zich had gelaten, werd de koude heviger en de weg slechter; de diepe sporen lagen opgevuld met mulle sneeuw, even als de greppels en kuilen, zoodat het moeilijk was de paarden voor een misstap te hoeden.

— Voorzigtig maar, zeide de koetsier, die vooruit reed. — 't Is drommelsch lastig om op 't goede pad te blijven.

— KAREL, gij moest terugkeeren, ried de heer VAN VLIET, — ik zal met JAN wel verder gaan; het is waarlijk te erg.

— Neen, mijnheer, antwoordde KAREL vast besloten, — ik ga niet terug vóór wij HENDRIK hebben gevonden. — Wat zou zijne vrouw wel zeggen, als ik zonder hem terug kwam!...

— We moeten tusschenbeiden maar eens roepen, hervatte de koetsier, — dan hoort hij ons misschien. En de hand aan den mond brengende, riep hij zoo luid als hij kon: Hola, hei! HENDRIK!!

Het eenige antwoord was het loeijen en gieren van den wind.

— Brrr! kwam JAN, — plezierig is anders! en hij zette zijn paard weêr in beweging.

Na een groot kwartier stapvoets te hebben voortgereden en te vergeefs herhaaldelijk te hebben geroepen en geluisterd, kwamen zij aan het tamelijk uitgestrekte bosch, waardoor de weg heenliep. Zij bleven dien weg volgen en mengden hunne stemmen in het gehuil van den wind. Eens, nadat zij weder geroepen hadden, bleef JAN aandachtig luisteren:

— Ik heb iets gehoord, zeide hij, — iets, als het gehinnik van een paard; we moeten links aanhouden!

Hij steeg af van zijn viervoet en sloeg den eersten dwars-

weg links in; KAREL en de gouverneur volgden. Zij waren hier thans een weinig voor den wind beschut, maar de weg was nog slechter; ook de heer VAN VLIET was van zijn paard gestegen; KAREL verkoos op zijn hit te blijven en sloot den trein. Hij luisterde zoo scherp toe als hij kon en bad God om hulp ten einde HENDRIK terug te mogen vinden; hij deed zich nu scherpe verwijtingen, omdat hij den armen man zoo onnoodig had uitgestuurd, en steeds stond de vrouw van HENDRIK hem voor den geest: hij zag haar uitgeteerd gelaat, hare door koortshitte gloeiende oogen, die zij vol smart en vertwijfeling op hem gevestigd hield; hij hoorde den verwijtenden toon, waarop zij hem had aangesproken, en de wanhopige klagt door haar geslaakt: „wat zal er van mijne kinderen en mij worden!”... en onwillekeurig begon hij te sidderen.

Daar kwam, bij het omslaan van een hoek, de wind hem met verdubbelde woede te gemoet en rukte hem zijn pet van het hoofd. Hij steeg van zijn hit om zijn pet op te rapen, maar kon dien niet meer vinden; ook zijn lantaarn was uitgewaaid. Dezelfde windvlaag had intusschen het verwijderd gehinnik weder tot de zoekenden overgebracht; de gouverneur en JAN de koetsier hadden hun pas versneld, en toen KAREL met veel moeite weder op zijn hit gekomen was, bevond hij zich alleen en in volslagen duisternis. Hij meende echter eenig antwoord op zijn groep te hooren en liet zijn hit een eind wegs voortgaan, tot dat hij plotseling zoo geweldig met het hoofd tegen een tak aanreed, dat hij uit den zadel tuimelde en een gil

gaf van pijn. Hij riep nog eens, maar vruchteloos; het gieren van den wind verdoofde zijne zwakke stem. Een vreeselijke angst bekreep hem. — Nu zal ik hier moeten sterven, dacht hij, even als de arme HENDRIK door mijn schuld zeker ook is omgekomen! — Hij begon bitter te weenen en viel zijn hit om den hals:

— Gij zijt mijn laatste vriend, zeide hij, alsof het dier hem had kunnen verstaan, gij zult bij mij blijven tot dat ik dood ben, niet waar? O, mijn God! wist ik nu maar dat HENDRIK gered was, dan zou ik geruster zijn. Als ik er het leven nog van afbrenge, zal ik nooit meer zoo iets doen; ik zal niet zoo eigenzinnig meer zijn en mijn wil doordrijven HENDRIK heeft mij wel gezegd, dat het zulk slecht weder was en dat de wegen zoo gevaarlijk waren, maar ik heb er niet op gelet nu ondervind ik het zelf maar al te zeer! Zouden de gouverneur en JAN mij zoeken? dacht hij toen weder. Och, waarom zouden zij het doen? ik heb nooit iets voor hen gedaan; ik heb mij niet willen onderwerpen aan hetgeen de heer VAN VLIET mij zeide, ik ben brutaal tegen hem geweest en ik heb hem uitgelagchen. En JAN, de koetsier, heeft ook niet veel aan mij te danken; ik heb mij verleden week nog zoo kwaad op hem gemaakt, omdat hij mijn karwats niet gaauw genoeg vinden kon naar mijn zin. Och, ik ben een kwade jongen, van wien niemand houden kan, en dat is mijn eigen schuld; en nu zal men mij hier wel in de sneeuw laten liggen! 't Is misschien maar goed ook, want nu ik HENDRIK niet heb kunnen terugvinden, zou

zijne vrouw mij altijd naar haar man vragen, en zijne kinderen zouden mij den moordenaar van hun vader noemen!... O mijn God, mijn God!

Zoo zat KAREL te weeklagen, terwijl hij zijn hoofd tegen den hit aandrukte. Hij herinnerde zich alles wat er met hem gebeurd was; ook de tijd, dien hij op de kostschool had doorgebracht kwam hem weder voor den geest; hij vroeg in zijn binnenste zijne vorige meesters om vergeving voor het kwaad, dat hij tegen hen had bedreven; hij dacht aan langen DAAN, dien hij bijna had doen verdrinken in den vijver, en eene huivering voer hem door de leden; hij dacht ook om ERNEST SPIEL. — Dat was toch een goede jongen, zeide hij bij zich zelve; hij zou mij misschien nog helpen, als hij kon....

Eensklaps werd KAREL in zijne overdenkingen gestoord: hij meende eene menschelijke stem te hooren; hij hief het hoofd op, en ziet, het was lichter geworden; hij kon thans het wit van de sneeuw en de boomen onderscheiden. De maan was opgekomen, en, hoewel ze niet door de wolken had kunnen breken, verspreidde ze toch een vaal licht. KAREL luisterde.... hij vernam de stem nog eens, maar het was een akelig, hartverscheurend geroep:

— HENDRIK, HENDRIK! klonk het, — waar zijt gij, waar zijt gij? KAREL wist niet of hij droomde of waakte; hij meende de stem te herkennen en beefde van angst.... Daar zag hij een schim tusschen het hout te voorschijn komen en hem snel naderen: ja, het was de vrouw van HENDRIK, hij had zich niet vergist! Als door eene toover-

magt aan zijne plaats gekluisterd, bleef hij haar met wijd opengesperde oogen en open mond aanstaren, terwijl zij daar met loshangende haren en verwilderde bewegingen op hem toevloog; hij dacht niet anders, of zij zou hem vermoorden.

— Ha! krijschte de vrouw, toen ook zij hem herkend had, — zijt gij het, jonker! hier in het bosch en met een bloedend hoofd.... Ha, dat is de straf van boven: gij zult hier sterven even als mijn man!

KAREL was vreeselijk ontzet van die akelige verschijning; eindelijk gaf de angst hem krachten; hij wierp zich op zijn hit en had geen andere gedachte meer, dan om zoo spoedig mogelijk van de plaats weg te komen, waar hij dat spooksel had gezien. Maar naauwelijks had hij eenige oogenblikken voortgereden of hij hoorde het weder achter zich; het vervolgde hem met een naar geroep.... Zijne haren rezen te berge, hij joeg zijn hit voort, tusschen boomen en struiken door, tot dat eindelijk een nieuw gerucht zijn gehoor trof en hem weder eenigzins tot zich zelve bragt. Thans hoorde hij duidelijk het gehinnik van een paard; zijn hit antwoordde daarop, het was dus nu geen droom meer. — Mijn God! dacht hij, zou ik HENDRIK nog vinden. Hij steeg weder van zijn hit af, wrong zich met moeite door het digte heestergewas heen en kwam toen spoedig op eene meer opene plek van het bosch, en ja, daar zag hij het zwarte paard van HENDRIK voor zich; het stond met uitgestrekte hals en met het hoofd naar den grond gebogen. Maar waar was HEN-

DRIK zelf? — KAREL riep hem bij zijn naam, doch ontving geen antwoord; hij naderde het paard; daar stootte hij met den voet tegen een ligchaam, dat half onder de sneeuw verborgen lag, hij bukte: het was HENDRIK, doch roerloos, stijf, zonder de minste beweging. KAREL poogde het hoofd van sneeuw te bevrijden, en.... hij zag het gelaat van een doode: de oogen waren gesloten, de mond open, de trekken strak, de wangen geel-bleek en zoo koud als de sneeuw.

— O mijn God! hij is dood! gilde KAREL. — Dood! klonk het achter hem. Hij keerde zich verschrikt om: daar stond ZIJ weder, de vrouw van den doode, en ze staarde hem met hare verwilderde oogen aan....

— Genade! was alles wat KAREL kon stamelen; toen verloor hij zijn bewustzijn.

De lente had den winter vervangen. Het sneeuwkleed was van de aarde opgenomen, en een tapijt van groen en bloemen had het vervangen. De zon prijkte weêr aan de blaauwe lucht, en, gekoesterd door hare warme stralen, kwamen de jonge blaadjes uit de zwellende knoppen te voorschijn; duizende vogels zongen hun lentelied; het vee loeide weder in de grasrijke weide; vrolijk blatend huppelden de lammeren om de kudde heen, en vol vertrouwen trippelden de veulens hunne moeders na. De visschen spartelden in den helderen stroom, waarover de boomen hun nieuwen, frisschen bladerdos heenwuiden;

het koren sproot uit de welige landsdouwen, en de witte bloesems bedekten de vruchtboomen; de gouden-regen en de paarsche en witte seringgen waren met hunne bevallige bloementrossen getooid, terwijl de meidoorns hunne welriekende geuren verspreidden door het bosch: overal openbaarde zich een nieuw leven, een krachtig ontwaken na den langen winterslaap.

Maar toch, al dat schoone der ontluikende natuur scheen weinig invloed te hebben op KAREL VAN BERKEL, die eerst kortelings van eene zware ziekte was opgekomen. — Wat was hij veranderd! De vroeger zoo vrolijke en wilde knaap, met zijne blozende wangen en heldere oogen, zat thans somber, zwak en uitgeteerd, met bleek gelaat en doffen blik, in een leunstoel, en niets van wat hem vroeger behaagde kon hem thans uit zijne lusteloosheid opwekken. Op alles wat men hem voorstelde om hem afleiding te geven, antwoordde de vroeger zoo eigzinnige KAREL, die soms zoo moeilijk te bevredigen was: — Ach, laat mij; ik verdien het niet, ik ben een moordenaar!

Die groote verandering was ontstaan sedert den vreeselijken nacht, dien KAREL in het bosch had doorgebracht. Bewusteloos was hij naar het kasteel teruggevoerd, en eene hevige ziekte had hem weken achtereen aan zijne legerstede gekluisterd. Zijn vader was op het hem toegezonden berigt naar *Rozenweerth* gespoed en had hem helpen verzorgen. Vreeselijk was de worsteling tusschen leven en dood geweest, maar eindelijk was het gevaar geweken. Nu dacht de heer VAN BERKEL dat zijn zoon met

het schoone weder, wel spoedig gansch herstellen zou, maar daarin vergiste hij zich. Ook KAREL's geest was krank geworden door al het gebeurde, en zijne sombere neêrslagtigheid verliet hem niet. Bijna altijd zag hij het lijk van HENDRIK voor zich, half onder de sneeuw bedolven, en hoorde hij de stem van zijn geweten, dat hem beschuldigde de oorzaak te zijn geweest van den dood van dien man; elken nacht was het hem, alsof de vrouw van HENDRIK om zijne legerstede waarde, zoo als hij haar gezien had in het bosch.

En of hij zijn vader al gesmeekt had om voor het gezin van HENDRIK te zorgen, en of zijn vader hem dit al herhaalde malen plegtig had beloofd, en of VROUW JANSZEN reeds dikwijls op het kasteel was geweest om KAREL te bedanken voor al hetgeen zij uit zijn naam had ontvangen, — de angst en de somberheid verlieten hem niet, en hij had er nog niet toe kunnen besluiten om vrouw JANSZEN te zien; want hij was te zeer voor haar bevreesd!

De heer VAN BERKEL was ten einde raad, en eindelijk had hij een dringenden brief geschreven aan zijn zwager, den predikant SPIEL, om hem te verzoeken op *Rozenweerth* te komen en zoo mogelijk raad te schaffen.

De predikant kwam; hij nam KAREL aandachtig op en sprak lang met hem; hij liet hem alles verhalen wat er gebeurd was en begon hem er toen op te wijzen, hoe de goede God hem het leven had gespaard, hem van zijne gevaarvolle ziekte had verlost en hem alzoo de gelegenheid had gegeven om goed te maken, 'tgeen hij misdreven had.

De predikant SPIEL was een verstandig en braaf man, die reeds aan menig krank gemoed, de verloren kalmte en rust had hergeven; hij stelde zijn zwager voor om KAREL met zich mede te nemen naar zijne pastorie, en de heer VAN BERKEL nam dit voorstel met vreugde aan, want hij begreep dat de predikant oneindig beter dan hij geschikt was voor de moeilijke taak, om zijn zoon weder teregt te brengen.

Maar vóór zij *Rozenweerth* verlieten, verlangde de predikant van zijn neef KAREL, dat hij met hem naar de woning van vrouw JANSZEN zou gaan. KAREL had daar veel op tegen; hij had vrouw JANSZEN niet willen zien, omdat hij eene soort van geheimzinnige vrees voor haar koesterde; omdat hij zich nog niet duidelijk kon voorstellen dat hij haar zelve in het bosch had gezien, en altijd meer vermoedde dat zij hem daar als een geest of spooksel was verschenen en had vervolgd; omdat hij eindelijk duchtte, dat, als hij de woning van HENDRIK zou binnentreden, diens vrouw en kinderen hem het woord: moordenaar! naar het hoofd zouden werpen en hem zouden afvragen: wat hebt gij met mijn man — wat hebt gij met vader gedaan?

Oom SPIEL sprak er niet verder over, maar toen hij eens op een helderen morgen met KAREL eene kleine wandeling deed, bragt hij hem ongemerkt voor de woning van vrouw JANSZEN. Zoodra KAREL die woning zag, wilde hij het op een loopen zetten, maar zijn oom vatte hem bij de hand:

— Moed gehouden, sprak hij, — volg mij daar binnen, het zal u meêvallen, en wat meer is, ge zult er vrouw JANSZEN genoeg door doen, want ze heeft u al lang zoo gaarne eens willen zien en spreken.... En gij móogt haar niets weigeren, wat gij kunt vervullen.

KAREL trad langzaam voort. De deur stond open en twee kindertjes speelden er voor in den zonneshijn; ze hieven hun blozend gelaat naar KAREL op en knikten hem vriendelijk goeden dag. Een knaapje, dat wat ouder scheen, kwam op den drempel en, zoodra hij de wandelaars had gezien, riep hij naar binnen:

— Moeder, moeder! daar komt de jonker zelf met Dominé.

Op dit geroep kwam de moeder aan; KAREL schrikte op het zien van haar rouwkleed; maar toen hij weder een angstvalligen blik op haar wierp, herkende hij haar bijna niet meer. Neen, zóó had hij haar niet in het bosch gezien, met zulk een kalm gelaat, met zulke helder bruine oogen, met zulk een gezond voorkomen en nette kleeding.

— O, jonker! zeide zij, hem bij de hand nemende, — dát is goed dat gij eindelijk zijt gekomen. Ik dacht dat gij het vrouw JANSZEN maar niet kondt vergeven.

— Vergeven! — Ik aan u! riep KAREL verwonderd uit.

— Ja, gij moet het mij niet ten kwade duiden, jonker, dat ik u eerst in het bosch zoo heb laten liggen, zonder u te helpen; maar ik was toen ziek, ik was zoo ongerust over mijn armen man, ik wist niet meer wat ik deed.

— Ik heb u dan toch in het bosch gezien, gij waart het dan toch zelve?

— Ja zeker, jonker. — Ik had geen rust noch dutur, toen ik mijn man niet terug zag komen; ik ijldo naar het bosch en zocht en riep, maar vruchteloos. Eindelijk dacht ik hem gevonden te hebben, maar gij waart het, alleen en bloedend; ik weet niet wat ik u toen gezegd heb, maar ik was als wanbopend, dat ik mij weêr teleurgesteld vond. Ik zag u toen op eens haastig voortrijden en volgde u werktuigelijk, zonder te weten wat ik deed. Ik vond u weêr bij het lijk van mijn man; daar gaf de smart mij mijne bezinning terug; toen ik zag dat hij, helaas! mijne hulp niet meer noodig had, borst ik in tranen uit en dit gaf mijn gemoed lucht. Ik ontwaarde nu dat gij, jonker, in flauwte laagt; ik wiesch zoo goed ik kon uw bebloed gelaat met wat gesmolten sneeuw af en verbond uw hoofd met een stuk van mijn doek. Maar ik kon u niet weder bij kennis krijgen; gelukkig echter kwamen nu de heer VAN VLIET en JAN de koetsier, op mijn geroep aanrijden, en met veel moeite bragten we u en mijn arinen man naar het kasteel terug.

— O, vrouw JANSZEN! riep KAREL uit, en hij viel voor haar op de knieën, — dan ben ik u het leven verschuldigd, dan hebt gij mij gered, — mij, die uw man heeft vermoord!

— Foei, jonker, zoo moogt ge niet spreken, hervatte vrouw JANSZEN, terwijl ze KAREL ophief. — Zoodra gij hadt ingezien dat ge niet goed hadt gehandeld, met mijn

man in zulk boos weêr uit te sturen, hebt ge immers alles gedaan, wat u mogelijk was, om hem terug te vinden en te helpen, als het kon. En dat wij te laat zijn gekomen, zie, jonker, dat was Gods wil, waaraan wij ons allen moeten onderwerpen, of we arm zijn of rijk! En de goede God heeft mij kracht gezonden bij mijn kruis. Ik heb wel een harde koorts gehad, maar die heeft gelukkig kort geduurd; toen ben ik spoedig in beterschap toegenomen, en nu ben ik zoo gezond als ik in jaren niet was geweest; ik kan voor mijne kinderen zorgen, en de goede God heeft ook u ingegeven mij daarin te helpen. Uit uw naam, jonker, heb ik al reeds te veel ontvangen van het kasteel; ik heb daarom uw gouden horologie en uw fraaijen beker, die gij mij ook hadt toegezonden, trouw bewaard om ze u terug te geven, zoodra ik u zag. — Zie, hier zijn ze, vervolgde VROUW JANSZEN, terwijl ze het horologie en den beker, zorgvuldig in papieren gewikkeld, uit een kastje te voorschijn haalde.

— Neen, neen, zeide KAREL, — ik neem niets terug; behoud dat als een aandenken, is het niet voor u, dan is het voor uwe kinderen. — O, ik wil voor uwe kinderen zorgen, ik wil alles voor hen doen, wat ik kan, om het gebeurde weder goed te maken.

— Dat is braaf gesproken, mijn jongen, zei oom SPIEL. — Maar, om dat te kunnen nakomen moet ge leven en u dus niet meer zoo laten neêrdrukken. Ge moet moed en kracht vergaaren om te handelen en om door uwe daden te toonen, dat uw berouw, opregt is, dat ge u verbeteren

wilt, dat ge een goed, braaf mensch wilt worden. Zie, dan kan het gebeurde, als een middel in Gods hand, ook voor u goede vruchten dragen. Wanneer ge u overgeeft aan wanhoop en vertwijfeling, dan is alles verloren, dan kunt ge niet meer herstellen wat ge misdreven hebt, — maar wanneer ge uw best doet om uw leedgevoel en uw berouw als een man te dragen, en om uwe verkeerde neigingen te overwinnen, dan zal God u sterken en dan kunt ge nog veel goed doen. — Wilt ge beloven daarnaar te streven?

— Ja, oom, ik zal mijn best doen, maar dan moet gij mij helpen.

— Dat zal ik, mijn jongen, zoo veel ik kan.

Het bezoek aan vrouw JANSZEN had KAREL goed gedaan; met meer opgeruimdheid dan hij in lang had aan den dag gelegd, vergezelde hij zijn oom naar diens pastorijs. Daar zag hij zijn ouden schoolkameraad, ERNEST SPIEL, terug, die de kostschool verlaten had en zich nu verder onder de leiding van zijn vader bekwaamde, ten einde later op eene der Hoogeschoolen te gaan studeren. KAREL, wiens trots en hoovaardij op eigen krachten gebroken was, kon het nu met den stillen, ijverigen ERNEST veel beter vinden dan vroeger. Ook met zijne verdere neefjes en nichtjes, — want oom SPIEL had een groot gezin, — geraakte KAREL spoedig bevriend. Voor oom zelf, die de eerste was geweest, die weder licht had doen schijnen in zijne

sombere gemoedsgesteldheid, koesterde hij de grootste liefde en achting; terwijl hij in zijne goede tante eene tweede moeder vond. KAREL was in eene gunstige stemming in de pastorijs gekomen, hij gevoelde voor het eerst van zijn leven groote behoefte aan opbeuring en troost, aan liefde en vriendschap, aan steun en leiding, en dat alles kon hij daar in ruime mate vinden.

Het vriendelijke dorp, waartoe de pastorijs behoorde, en de lagchende omstreken werkten ook weldadig op zijn gemoed. KAREL's vader liet zijne geheele opleiding aan den predikant over, en deze onderwees hem te gelijk met zijn zoon. Eerst leerde KAREL met ijver om zijn oom genoeg te geven, later omdat hij er zelf genoeg in smaakte, en een jaar nadat ERNEST naar de akademie te *Leiden* was vertrokken, vond KAREL hem daar weder. ERNEST en KAREL bleven vrienden, en dit strekte KAREL tot eer, want ERNEST SPIEL werd alom geacht om zijn kunde en goed gedrag. — En nooit vergat KAREL het gezin van den armen HENDRIK, dat in hem een verstandigen weldoener vond; terwijl het voor hem tot eene blijvende en waarschuwendende herinnering strekte aan het gevaarlijke van eigenzinnigheid en willekeur.

GOD IS LIEFDE.

DOOR

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.

Wanneer de lente, rijk in gaven,
 Den naakten grond met bloemen siert,
 En in de bloesems van 't geboomte
 De vogel zingend hoogtij viert;
 Wanneer, op bont gedoschte vleuglen,
 De vlinder in den bloemhof speelt,
 En 't gonzend bijtje aan tulp en lelie
 Haar honigdauw en was ontsieelt:
 Dat dan de kindermoud Hem roeme,
 Die op deze aard zijn' goedheid toont,
 En heerlijk als de God der liefde
 In 's Hemels heilige zalen troont.

Wanneer de zomerzon haar stralen
 Met warmer glansen nederschiet,
 En aan geboomte, tuin en akker
 Een voller dosch en luister biedt;
 Wanneer de beekjes murmlend klaatren,
 Door 't hooge berggetopt gevoed,
 En 't lied des leeuwriks reeds de scheemring
 Met schelle toonen blij begroet:

Zou dan het kinderhart niet juichen,
 Reeds bij het vroegste morgenrood,
 En zingen: onze God is liefde!
 Wat zijn zijn werken goed en groot!

Wanneer de herfst met stiller kleuren,
 Maar schittrend toch met eigen schoon,
 Te midden van zijn bont gebladert,
 Een schat van vruchten spreidt ten toon;
 Wanneer de boomgaard met den akker
 Om strijd ons wintervoorraad biedt,
 En 't oog de blaauwe en witte trossen
 Des wijngaards gretiglijk bespiedt:
 Dan mengt in 't lied der veldelingen,
 De teedre kindermond zijn toon,
 En zinge dankbaar: God is liefde!
 Wat zijn zijn werken rijk en schoon!

Wanneer de winterstormen loeijen;
 De sneeuw den killen grond bedekt,
 En 't water, in kristal herschapen,
 Der dartle jeugd tot speelplaats strekt;
 Als bij een vrolijk knappend haardvuur
 En welvoorzien en avonddisch,
 De guurheid buiten wordt vergeten
 En scherts der spijzen toekruid is:
 Zou dan ook 't kinderhart niet danken
 En zingen: God de Heer is goed!
 Zijn' liefde schenkt aan elk getijde,
 Wat ons zijn' trouwheid prijzen doet!

DES LEVENS JAARGETIJDEN.

DOOR

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.

U siere, mijn kind! in de lente van 't leven
 En waarheid en kuischheid voor menschen en God,
 En rijk aan de vrucht van geloof en van liefde
 Zij eenmaal uw zomer, bij wisselend lot,
 Een oogst toone uw herfst, waar zelfs Englen in roemen,
 Gerijpt door den gloed van Gods Heiligen Geest,
 Dan zult gij den naadrenden winter niet vreezen,
 Bereid is uw hart voor der hemelen feest.

DE TROUWE HOND.

DOOR

C. LEENDERTZ.

In een welvarend dorp van *Noord-Holland* aan den duinkant woonde een landman, die, behalve nog twee andere kinderen, eenen zoon had van omstreeks veertien jaren. Zijn naam was ADRIAAN. Hij had school gegaan met den zoon van eenen tuinman op eene buitenplaats, eenen knaap van nagenoeg dezelfde jaren. Daar ADRIAAN liefhebberij had in bloemen, en van zijnen vader een hoekje in den tuin gekregen had, om ze aan te kweken, bezocht hij gaarne zijnen schoolmakker. De tuinman gaf hem nu en dan eenige bloemzaden, tevens met het onder-rijgt, hoe hij de aarde op de beste wijze toebereiden moest, om de beste en sterkste planten te krijgen, die het heerlijkst bloeiden. Somwijlen schonk hij hem wel eens een of meer stekken en planten, die in de broeibakken gekweekt waren, of ook wel zulke, die in den winter in de kamer bloeiden.

ADRIAAN was er dankbaar voor, maar wenschte tevens den aard en de eigenschappen der verschillende planten en bloemen te kennen; en de tuinman bevredigde gaarne zijne nieuwsgierigheid en zijnen weetlust. Van de planten kwam hij weldra op de insekten. Torren, kevers, vlin- ders, bijen, wespen — alles trok zijne aandacht, en telkens had hij aan den baas nieuwe vragen te doen over de levenswijze, over het min of meer schadelijke of nuttige van allerlei soorten. Niets ontging hem, en de tuinman, die in de natuurlijke historie niet alleen der planten, maar ook der insekten, der vogelen en der dieren zeer ervaren was, leerde hem, zoo veel de tijd en zijne vatbaarheid toelieten. Ook vertelde hij hem van de vogelen, kippen, eenden, ganzen, duiven, musschen, vinken, uilen, sperwers, van de voordeelen, die men er van trekken kon, of van de schade, die zij aan de tuinen, boomgaarden en landerijen toebagten. Verder onderzocht hij naar muizen en mollen, die in den tuin dikwijls veel bedierven. Paarden, runderen, schapen en geiten kende hij eenigermate van de boerderij zijns vaders, maar de tuinman kon hem toch veel mededeelen, dat zijne weetgierigheid prikkelde.

De zoon van den tuinman, wiens naam WILLEM was, kwam op zekeren tijd bij hem, en vertelde hem, dat de hond van zijnen vader, *Fanny* geheeten, vijf jongen gekregen had. Hij noodigde hem uit, die eens te komen kijken. ADRIAAN had hier grooten zin in, en beloofde dadelijk te zullen komen, zoodra hij het werk, waaraan hij voor zijnen vader bezig was, zoude gedaan hebben.

Nieuwsgierigheid maakte hem ijverig. Het werk ging hem vlag van de hand, en weldra was hij er mede gereed. Nu liep hij op een drafje naar des tuinmans woning, en WILLEM bragt hem dadelijk bij het nest der jonge honden. Zijn vader, zeide hij, wilde er maar een van aanhouden; drie andere had hij beloofd aan goede vrienden, die ze gaarne wilde hebben, omdat ze van zulk een goed ras waren. — En wat moet er dan van het vijfde worden? vroeg ADRIAAN. — Ja, dat weet ik niet, was het antwoord; — dat zal denkelijk met eenen steen om den hals verdronken worden. — Dat zoude jammer zijn, hervatte ADRIAAN; — maar zoude uw vader het mij niet willen afstaan? — Dat denk ik wel, zeide WILLEM, — indien hij zeker was, dat het goed zoude opgepast en verzorgd worden; want hij zoude niet gaarne zien, dat het mishandeld werd. Ik wil het vader wel eens voorstellen, of misschien is het beter, dat gij het hem zelf vraagt. Zie, daar ginds is hij bezig met aan den knecht zijne bevelen te geven.

Terwijl de beide knapen hierover met elkander praatten, en ADRIAAN beschroomd was, om hem zijn verzoek voor te stellen, kwam de tuinman naar hen toe. — Zoo ADRIAAN! dat is net een kolfje naar uwe hand. Zie eens, welk een mooi nest met jonge honden! Zij zijn nu nog blind, en er valt niet veel bijzonders aan te zien, maar als ze eens een week of wat ouder zijn, dan zullen zij er wel anders uitzien, want zij zijn van een goed ras, sprak hij.

— Baas! ik zoude u wel een verzoek willen doen, zeide

ADRIAAN. — WILLEM zeide zoo even, dat gij er welligt een van zoudt willen verdrinken; mag ik er een van hebben? ik zal er goed op passen. — Aan het verdrinken zoude het nog zoo gaauw niet toe zijn, want ik zou er altoos nog wel een liefhebber voor vinden; maar kom aan! ik wil u gaarne genoeg doen, omdat gij zulk een brave jongen zijt, zeide de tuinman. Gij moet echter nog eenigen tijd geduld hebben, want de jongen kunnen de zorg van de oude nog niet ontberen. Ik zal dan een van de mooisten voor u uitzoeken! Niemand blijder, dan ADRIAAN. Hij verheugde zich reeds bij voorraad in het vooruitzicht van het vermaak, hetgeen hij met zijnen hond hebben zoude.

Hij had wel vele honden gezien van verschillende grootte en van verschillende uitwendige gedaante, maar nog nooit was het hem ingevallen den baas naar die soort van dieren te vragen. Nu had de tuinman gezegd, en hij had het ook gezien, dat de jongen blind waren. Dit kwam hem bijzonder voor, want hij wist, dat kalven en andere jonge dieren terstond de oogen open hadden. Hoe lang zou dat bij de jonge honden duren? Hij was nieuwsgierig dit en meer bijzonderheden er van te weten, en vroeg dus den tuinman, of hij hem wel een en ander betreffende die soort van dieren wilde mededeelen. — Gaarne, mijn jongen! was het antwoord, — maar ik kan u in geene drie woorden de natuurlijke geschiedenis van den hond vertellen. Hebt gij lust, kom dan maar eens nader bij mij, als ik beter tijd heb.

✓ Toen nu de drukte in den tuin wat over was, en de langere avonden gelegenheid gaven tot gezellig onderhoud, voldeed de tuinman aan het verlangen van ADRIAAN in dezer voege.

— De honden, die wij thans kennen, kunnen tamme genoemd worden. Zij stammen echter af van den wilden hond, die in de bosschen in andere oorden leeft. Van dezen echter heeft men nog geene naauwkeurige beschrijving, en men neemt algemeen den herdershond aan voor den stamvader van die honden, die bij de verschillende volken gevonden worden. Zij zijn den mensch overal gevolgd, en gewennen zich aan alle luchtstreken, van de koude pool-streken tot in de warme landen tusschen de keerkringen. In *Europa* vindt men de meeste, verschillende rassen. In *Amerika* zijn er ook velen, die echter gedeeltelijk verwilderd zijn. De hond is een vleeschetend dier, dat in zijnen wilden staat verscheurend is, maar ligt tam gemaakt kan worden, en alsdan in verschillende rassen van huisdieren, die grootelijks in gedaante en grootte van elkander afwijken, verandert. Sommige hebben eenen stompen, andere eenen meer of min puntigen muil. Deze hebben lange ooren of staarten, gene hebben ze kort. Het haar is nu eens steil en ruw, dan eens zacht en glad, soms gekruld en wollig; deze hebben kort, andere zeer lang haar, vooral aan den staart, dien zij meestal naar de linkerzijde omgekruld dragen, hetgeen men zegt, dat veroorzaakt wordt door dat zij niet met het lijf regt vooruit gestrekt loopen, maar altijd met de rechterzijde wat

meer voorwaarts, zoo dat dan de staart natuurlijk naar de linkerzijde overhangt.

Zij hebben een zeer goed gebit, en kunnen met hunne puntige, sterke tanden fel bijten, en zelfs harde beenderen er mede verbrijzelen.

Zij komen blind, of met de oogen door een vlies gesloten ter wereld, en gewoonlijk duurt het negen dagen, voor dat zij zien kunnen. Zij leven omstreeks veertien tot zestien jaren; somwijlen evenwel bereiken zij den ouderdom van twintig jaren.

Schoon de honden vleeschetende dieren zijn, kan men hen gewennen ook ander voedsel te gebruiken. Zij eten dan bijna alles, wat de mensch gebruikt en hun geeft; het vleesch en het gebeente van sommige watervogels zullen zij nooit aanraken. Hun gewone drank is water; de kleine hondjes voedt men wel met melk. Zij drinken lepperend met de tong, zonder hunnen bek in het water te steken, dat hen anders in hunne neusgaten dringen zoude. Zij zweten niet, behalve aan de voetzolen, waar zij sterk uitwasemen, gelijk men ook ziet, dat zij vermoeid of verhit zijnde met de tong uit den bek sterk hijgen.

Zij zijn somwijlen onderworpen aan eene hevige, doodelijke ziekte, de hondsdolheid. In dezen toestand hebben zij eene angstige vrees voor water en voor alles, wat blinkend naar water gelijkt. Zij eten dan bijna niets, zijn in het begin der ziekte knorrig, bijten daarna alles, wat hun voorkomt, en ontzien dan zelfs hunnen meester niet. Hun beet veroorzaakt bij menschen en dieren dezelfde dol-

heid, die onder schrikkelijke stuiptrekkingen met eenen benaauwdten dood eindigt. Men kent nog geen zeker geneesmiddel tegen deze schromelijke ziekte. Dikwijls kan het weken, maanden lang duren, voor dat de gevolgen van den beet zich openbaren. Gelukkig komt deze ziekte slechts zelden voor; in de laatste tijden is zij echter hier te lande en elders in *Europa* menigvuldiger geweest, zoodat de regering maatregelen daartegen heeft verordend.

De hond heeft alle zintuigen zeer goed, maar vooral is het zintuig van den reuk sterk ontwikkeld en van eene onbegrijpelijke fijnheid.

Hij is zeer leerzaam. De kunstjes, tot welke men hem afrigten kan, zijn ontelbaar. Hij leert den naam van zijnen meester kennen, en in korten tijd hem gehoorzamen. Op diens bevel haalt en brengt hij alles, wat hem bevolen wordt, zoekt zelfs uit het water en van onder het water de dingen op.

Hij hecht zich met groote getrouwheid aan den mensch, dien hij, zooveel in zijn vermogen is, hulpe biedt, dien hij verdedigt, dien hij betreurt als hij afwezig is, of als hij hem door den dood verliest. Hij herkent zijnen meester, al is deze ook jaren afwezig, en betoont bij het wederzien op alle mogelijke wijze zijne blijdschap.

Dankbaar voor genotene weldaden, vergeet hij spoedig de slagen en mishandelingen van zijnen meester, — met één woord, de hond bezit zoo vele goede hoedanigheden, dat men hem te regt voor het zinnebeeld der getrouwheid heeft aangenomen.

Dit dier is dus ook de getrouwste medgezel van den mensch, en vorst en bedelaar vindt er zijn vermaak in eenen hond te hebben. De honden worden bescheiden en vriendelijk, of boosaardig en lomp, al naar dat zij de toegenegenheid of den afkeer van hunnen meester tegen iemand opmerken. Zij onderscheiden dus de vreemdelingen van de vrienden hunner meesters; zij zijn waakzaam tegen allen onraad, passen op woning en bezittingen bij dag en nacht. Het geheugen van den hond is zeer sterk; plaatsen, waar hij maar eens geweest is, vindt hij gemakkelijk weder en naar huis zal hij, op welk eenen afstand hij er ook van verwijderd zijn mag, spoedig terugkeeren.

Men bedient zich van hem op veelvuldige wijzen. De herdershond past op de schapen. De hond wordt afgerigt ter jacht; hij draait den karnmolen en het spit; hij wordt voor wagentjes gespannen, en helpt dus vleeschhouwers en visschers in het vervoeren van hunne vrachten. In *Siberië* en *Kamschatka*, waar de grond met sneeuw en de rivieren met ijs bedekt zijn, trekt hij de sleden der reizigers. Somtijds worden er twaalf, zestien, of twintig en meer voorgespannen, en zij leggen groote afstanden in betrekkelijk korten tijd af.

In de landen, waar men niet zulk een gebruik van de honden maakt, worden zij gegeten, gelijk in *China*. De negers mesten ook de honden en slagten ze; zij verkiezen dit vleesch boven alle ander. De kanadasche wilden, en de eilanders van de Zuidzee, houden ze insgelijks voor eene lekkere spijs. Hier te lande wordt hunne huid som-

wijlen tot leder bereid, en men maakt er handschoenen van; ook maakt men van het haar der krulhonden kousen, en van de vachten warme bonte mutsen.

Door verschil van luchtstreek, van voedsel, en door andere, nog niet genoeg bekende oorzaken is er eene verscheidenheid van rassen ontstaan, zoo groot, dat men bezwaarlijk gelooven zoude, dat deze op het uiterlijke zoo zeer verschillende dieren tot een en hetzelfde geslacht behoorden. Uit hunne inwendige deelen, uit hunnen aard, uit hunnen omgang en neiging tot elkander onderling blijkt het echter wel zeer zeker, dat zij alle honden zijn. De grōote newfoundlandsche hond, en het mopsje of leeuwjtje — wie zoude ze voor hetzelfde geslacht houden! Ik kan ze niet alle noemen; en door het kruisen der rassen wordt de verscheidenheid nog grooter. Denk aan den dog, aan den grooten en kleinen hazewindhond, aan den jagthond, den tijgerhond, den krulhond of poedel, den dashond, den brak, den keeshond en een groot aantal andere.

— Ziedaar, dus eindigde de tuinman, — u in eenige korte trekken de natuurlijke geschiedenis van den hond medegedeeld. Ik heb mij opzettelijk van alle voorbeelden en verhalen van trouw, moed, geheugen enz. onthouden, daar deze in de geschiedenis en, bij oude en nieuwe schrijvers in menigte zijn opgeteekend.

ADRIAAN had oplettend toegeluisterd, en bedankte wel zeer voor zijne mededeeling. Hij verlangde naar den tijd, dat hij den jongen hond krijgen zoude. Hij had reeds

een hondenkok voor hem in gereedheid gebragt. Na eenige weken voldeed de tuinman aan zijnen wensch, en niemand blijder, dan ADRIAAN, toen hij met zijnen hond te huis kwam.

Hij leerde hem van tijd tot tijd allerlei kunstjes, hij liet hem opzitten, een poot geven, en wel naar verkiezing, den regter of den linker. Bood hij hem met de regterhand iets te eten, dan mogt hij het aannemen, maar moest het weigeren, als het hem met de linkerhand werd toegereikt. Hij leerde hem touwtje springen of door den hoepel of de zaâmgewouwen handen. Hij liet hem apporteren, en de geliefkoosde beetjes terug brengen zonder ze op te eten, vóór dat hij hem daartoe vrijheid gaf. Hij leerde hem dit even goed te water als te land, zelfs deed hij hem onderduiken en iets uit de diepte ophalen. Hij had daarbij veel geduld noodig, maar het dier was leerszaam en altoos gewillig; het begreep zeer spoedig de bedoeling van zijnen meester, die hem dan ook door eene of andere lekkernij telkens aanmoedigde, en hem vriendelijk streefde. Het was geen schoothondje, maar een fiksche, groote, sterke hond. Hij had hangende ooren en een goedig oog. Om den muil was hij ligt van kleur; boven de oogen, gelijk ook op den kop was hij sierlijk met witte vlakken en strepen geteekend. Zijn borst, buik en voor- en achterpooten gedeeltelijk, als ook het puntje van zijnen staart waren helder wit, terwijl hij voor het overige zwart, of zwart-bruin was. Hij had den naam van *Wachter* gekregen, en paste ook getrouw op huis en hof.

ADRIAAN had hem geleerd op grootere of kleinere wandelingen iets, dat hij opzettelijk had achtergelaten, op te zoeken en terug te brengen. Op het woord — verloren, keerde hij langs het pad, dat ADRIAAN gegaan was, het welke hij aan den reuk herkende, terug, en bragt het bedoelde weder. Zoo had ADRIAAN in de duinen eens eenen tijd lang rondgedwaald, en miste bij het te huis komen zijnen zakdoek, niet wetende waar hij dien verloren had. Op het woord aan *Wachter* — verloren, liep de hond heen, en bragt na een geruimen poos den zakdoek terug.

Eens miste eene vrouw haar klein, driejarig zoontje, dat zij, daar zij eene korte poos van huis moest om eenige aardappelen van een stukje land, niet ver van hare woning, te rooijen, achtergelaten had, met bevel van zich niet te verwijderen. Teruggekomen vond zij het niet, maar dacht, dat het ergens bij de buurkinderen zijn zoude. Zij onderzocht er naar, maar te vergeefs. Waar zij ook zocht, het kind was nergens te vinden. Haar angst klom van uur tot uur. Zij liep in den omtrek rond te zoeken, maar even vruchteloos. De bureu, bewogen door hare angstige klagten, hielpen haar zoeken, maar met geen beter gevolg. Men geloofde, dat het in eene sloot geraakt, en zoo ongelukkig omgekomen was. Uren waren er verloop, en men kan zich de radeloosheid der moeder nauwelijks voorstellen. Het gerucht hiervan verspreidde zich door het dorp, en kwam ook eindelijk ADRIAAN ter oore. Hij bedacht zich eenige oogenblikken, en liep toen vergezeld

van zijnen hond naar de beangste moeder. Hij verzocht haar de kousjes en schoentjes, die haar kind het laatst gedragen had, te geven. Deze liet hij aan zijnen hond ruiken, en zeide: *Wachter!* het is verloren. De hond snuffelde eene poos rondom het huis; spoedig kon men aan hem zien, dat hij een spoor had gevonden. Nu herdand derwaarts loopende verwijderde hij zich meer en meer van het huis. ADRIAAN volgde hem in bange verwachting en hoop. De hond liep naar den duinkant, de duinen op en neêr, en eindelijk vrij ver in de duinen vond ADRIAAN op aanwijzing van zijnen hond, het verloren kind. Het lag van vermoeidheid en honger uitgeput ter neder, en was zekerlijk schreiende in slaap gevallen. ADRIAAN gaf het aan de moeder weder, die hem van verre gevolgd was. Met innige vreugde drukte zij het aan haar hart, en een traan van dankbaarheid parelde in haar oog. Woorden van erkentelijkheid kon zij nauwelijks uitbrengen, maar ADRIAAN gevoelde eene hooge, zuivere blijdschap, dat hij, in de hand van God, het middel had mogen zijn, om een kind van den dood te redden en het de moeder te kunnen wedergeven. Ook *Wachter* scheen gevoel te hebben van het goede, dat hij verrigt had, ten minste hij drukte door de vriendelijkheid, welke hij aan de moeder en het kind, gelijk aan iedereen' der omstanders, en bijzonder aan ADRIAAN bewees, zijne tevredenheid, wij zouden haast zeggen, blijdschap uit. Hij was de lieveling geworden van alle bewoners van het dorp, die van dien tijd af ook ADRIAAN met bijzondere achting en welwillend-

heid bejegenden. De tuinman wenschte hem ook hartelijk geluk en verheugde zich niet weinig, dat hij hem den hond geschonken had. Deze was ADRIAAN nu dubbel dierbaar geworden, en voor al de schatten der wereld zoude hij hem niet willen missen.

En evenwel scheen na verloop van eenen geruimen tijd het gevaar van hem te verliezen, ernstig te dreigen. Hij was namelijk eens naar *Alkmaar* gegaan, op een der drukste marktdagen, die in de kermisweek gehouden werd, met zijnen vader, daar deze aldaar vele zaken te verrigten had. *Wachter* was medegegaan, maar omstreeks den middag in het drukste van het gewoel was de hond van hem afgeraakt. In het eerst bekommerde ADRIAAN er zich weinig om, denkende, dat de hond hem spoedig zoude wedervinden. Maar zij moesten tegen den avond de stad verlaten zonder hem wedergezien te hebben. Nog altoos hopende, dat de hond, die meermalen met hem naar de markt geweest was, alleen wel den weg naar huis zou gevonden hebben, was het voor hem eene bittere teleurstelling, toen hij hem daar niet aantrof. De nacht verliep, maar de hond bleef weg. Des anderendaags was ADRIAAN al weder vroeg te *Alkmaur*, maar ook hier waren alle nasporingen vruchteloos. Mistroostig moest hij naar huis terugkeeren. *Wachter* was en bleef weg. Al zijne vreugde was verdwenen. De deelneming van geheel het dorp, en vooral van den tuinman was hem wel aangenaam, maar deed hem te meer zijn verlies gevoelen. Hij treurde; het scheen dat zelfs zijne gezondheid er onder

leed. Hij deed wel zijn werk, maar niet met dien lust en ijver, als te voren; alles was hem te veel. Had hij den hond door ziekte verloren, dan zoude hij zich hebben kunnen troosten, maar nu kwelde hem de gedachte, of hij wel genoegzaam zorg voor hem gedragen had. Alleen de tijd kon eenige verzachting aanbrengen voor zijn leed. Zoo verliep er meer dan eene maand. Eens op eenen kouden, regenachtigen avond, dat het huisgezin van den boer stil bij elkander zat, werd er aan de huisdeur gekrabbeld, en men hoorde het blaffen van eenen hond. — Dat is *Wachter!* riep ADRIAAN uit, en was met eenen sprong aan de deur. Het was *Wachter*, die kwispelstaarte, en ADRIAAN, die hem streelde en liefkoosde, de handen likte; maar toen ging hij uitgeput van vermoeidheid liggen. Het arme dier was vermagerd en vervallen. Men kon het hem aanzien, dat hij veel geleden had. Men gaf hem te eten en te drinken, want hij scheen wel uitgehongerd, en bereidde hem eene zachte ligplaats. Jong en oud in het dorp verheugde zich, dat ADRIAAN's hond terug was. De moeder, wier kind gered was, kwam, zoodra zij het vernam, en wilde hem zien, en ADRIAAN geluk wenschen. Natuurlijk, want het beest kon zijne avonturen niet vertellen, wist men niet, wat den hond in dien tijd overkomen was; maar later helderde het zich eenigermate op. WILLEM, de zoon van den tuinman, die als loteling voor de nationale militie had moeten uittrekken, had in een van de steden van *Gelderland* in garnizoen gelegen. Hier meende hij bij eenige karels, die met honden en apen op

de kermissen rondreisden, den hond van ADRIAAN gezien te hebben; maar hij had gemeend, dat hij zich bedrogen had, daar hij niet wist, dat deze verloren geraakt was. Kort daarna waren die karels opgepakt en gevangen gezet wegens een' diefstal, dien zij gepleegd hadden. Toen had *Wachter*, op welken nu niet meer zoo naauwkeurig gelet werd, gelegenheid gevonden, om te ontsnappen, en was, nacht en dag door, regtstreeks weder naar huis geloopen. Hoe hij den weg gevonden, en de rivieren overgekomen was, wist men niet. Deze bijzonderheden vernam men naderhand, toen WILLEM met groot verlof te huis gekomen was, en de geschiedenis van den hond vernomen had.

Spoedig was *Wachter* even tierig, levendig en krachtig door goede verpleging en goede kost, als te voren; en het leed van ADRIAAN was rasch vergeten, en meer nog, indien het mogelijk was nog meer van een' hond te houden, was hij aan hem gehecht.

Beide waren intusschen ouder geworden. ADRIAAN was twintig jaren en *Wachter* bijna zes. Hij was een kloek jongeling geworden, die onder de jonge lieden van het dorp wèl gezien was, en zich dit ook door een braaf, zedelijk, godsdienstig en werkzaam gedrag waardig maakte. Hij was aangenaam in gezelschap, altijd bescheiden, en vrolijk van aard. Hij nam deel aan de genoegens en uitspanningen der jeugd en was in de gezellige kringen altijd welkom.

Zoo was er in den winter eene afspraak onder eenige

jonge lieden, jongens en meisjes, gemaakt, om te zamen een' togt te doen op schaatsen. Men kwam op eene bepaalde plaats bijeen, en reed vrolijk af. Het doel was *Alkmaar*, daar wilde men eenige ververschingen gebruiken, en langs eenen anderen weg terugkeeren. De helft van de reis was vrolijk volbragt, maar men had zich vergist in den tijd, dien men berekend had, noodig te hebben tot den terugtogt, zoodat de avond hen overviel. Het weder was winderig met eenige sneeuwjagt, zoodat men niet ver van zich af kon zien. Op eens hoorde men gillen en om hulp roepen. Een der achterste paren, een broeder met zijne zuster waren in een wak geraakt. De jongen redde zich, door zich aan den rand van het vaste ijs te klemmen, en werd met geringe moeite, schoon door en door nat, er uitgehaald. Maar het meisje dreef af en men kon haar niet bereiken. Terwijl men om ladders en touwen naar het dorp liep, dat gelukkig niet ver af was, was ADRIAAN ook derwaarts geijld, om zijnen trouwen hond te halen. Hij was een van de eersten terug, en op zijn woord: — *Wachter!* het is verloren, sprong de hond dadelijk in het water, en vatte het meisje, dat op het punt was van te zinken, bij het kleed, en hield haar boven water, tot dat men inmiddels met het noodige gereedschap was aangekomen, en haar redden kon. Aan land gebracht, was zij wel doodelijk ontsteld, maar had anders geen letsel gekregen. ADRIAAN vergezelde haar naar hare woning, waar zij met open armen door hare ouders ontvangen werd. Toen deze de toedragt der zaak vernomen hadden, waren

zij onuitputtelijk in lof en dank aan ADRIAAN en zijnen hond; en toen ANTJE, zoo heette het meisje, drooge klederen had aangetrokken, en weder binnen kwam, was zij verlegen, hoe zij hare erkentelijkheid aan ADRIAAN betuigen zoude. Hij was bijna niet minder bedremmeld, dan zij, bij het ontvangen van haren dank.

Intusschen gaf dit aanleiding, dat hij op eenen meer gemeenzamen voet met haar verkeerde. Hij was al langen tijd niet onverschillig geweest ten haren aanzien, maar eensdeels beschroomdheid, anderdeels gebrek aan gelegenheid, hadden hem teruggehouden, dat haar te kennen te geven. Nu was de baan voor hem geopend. Van dag tot dag nam zijne genegenheid voor haar toe, hoe meer hij haar leerde kennen. Zij was niet alleen mooi en bloeiend van gezondheid, maar daarbij zedig, handig, altijd knap en zindelijk in haar werk; zoodat de boter en kaas, die zij maakte, als het puikje van de markt gezocht werd, en hare ouders er eenen goeden prijs voor kregen. Met hare dankbaarheid voor ADRIAAN paarde zich weldra innige liefde, en hij verkreeg zijn vurigsten wensch, dat hij met haar verloofd werd. Zoodra er kans was, dat de jongelieden zich vestigen konden en eene boerderij opzetten, trouwden zij tot groot genoegen van wederzijdsche ouders. Van alle kanten wenschte men hun geluk, en nam hartelijk deel in hunne vreugde.

De jonge vrouw hield even veel van den trouwen hond als ADRIAAN, ja, zij kon niet nalaten hem in stilte en eenzaamheid wel eens te streelen en te liefkozen, omdat zij

hem, niet alleen als den redder van haar leven, maar ook van al haar aardsch geluk, beschouwde. Zij paste dus zeer zorgvuldig op hem, en hij beloonde het, zooveel hij kon, door vriendelijkheid en gehechtheid.

Het geluk van het jonge paar werd verhoogd, toen zij een kind kregen. Nu waren zij op het toppunt van geluk; dankbaar roemden zij er in. Maar eensklaps dreigde het geheel vernietigd te zullen worden. Op een' drukkend heeten zomerdag kwam er een onweder opzetten. ADRIAAN was op het land aan het werk. ANTJE, pas uit het kraambedde hersteld, was in den kelder bezig met het af-roomen van de melk, die zij den volgenden dag karnen wilde. Het kind lag in het wiegje in het binnenhuis. Intusschen was de onwêershui meer en meer nabij gekomen, en eensklaps stond het huis door den bliksem getroffen in brand, die door eenen sterken wind aangeblazen nog meer in hevigheid toenam. ANTJE was naauwelijks te redden; zij werd half in onmagt uit den kelder gedragen. ADRIAAN kwam, zoo spoedig hij kon, toeschieten, maar te laat. Terwijl de bureu nog een en ander wilden redden, en anderen zich haasten om de brandspuit te halen, hoorde men het gillen der jonge moeder om haar kind. Men trachtte vergeefs in de brandende woning in te dringen; alles stond in lichte, laaije vlam, en het eene gedeelte voor, het andere na stortte in. Iedereen vreesde, dat het lieve kind ellendig omgekomen zijn zoude.

En echter was het gered. Op een gedeelte van het erf, dat het verst van de brandende woning verwijderd was,

vond men het onbezeerd met *Wachter* aan hare zijde *). In de kamer, waar het wiegje stond, was de brand het eerst uitgebarsten, en denkelijk had de hond, die bij het kind was, het gevaar ziende, het dadelijk uit het wiegje gedragen, en in veiligheid gebragt. Niemand had het gezien, omdat het in de eerste oogenblikken gebeurd was, voor dat de bureu tot redding konden toesnellen, en voor dat ADRIAAN zijne brandende woning bereiken kon. Met verrukking drukte ANTJE haren zuigeling aan de borst. Zij en ADRIAAN wisten niet, hoe zij hunne dankbaarheid aan *Wachter* bewijzen zoude, die zich alle liefkozingen liet welgevallen, en wel blijde was, maar niet scheen te beseffen, dat hij zulk eene groote, goede daad verrigt had. Hij was er niets grootsch op, maar betoonde toch zijne deelneming in de vreugde van zijnen meester en van diens vrouw.

Zij hadden wel veel verloren, maar hun dierbaarste schat was behouden gebleven. Daar het huis en de verdere bezittingen tegen brandschade verzekerd waren, werd de woning weder opgebouwd, terwijl zij bij de ouders van ANTJE zoo lang hunnen intrek namen.

In het volgende voorjaar konden zij hunne nieuwe woning betrekken. Nu was het in den hooibouw; beide, man en vrouw waren druk bezig op het land. Zij hadden hun kindje medegenomen. Het was spelende in slaap

*) In de *Letteroefening* van Augustus 1822, pag. 488, vindt men eene soortgelijke redding van een kind door eenen hond verhaald.

gevallen bij de kruiken en de mand met eten. Het had den sleutel van het huis in de hand. Aan *Wachter* was de zorg voor hetzelfde, en tevens voor de broodkorf aanbevolen. Goedaardig hield hij bij het kind de wacht, terwijl de moeder, eene poos haar werk stakende, op eenigen afstand met belangstelling en liefde haar kindje in den gerusten slaap, en haren *Wachter* gadesloeg, aan wien zij behalve haar eigen leven, ook de redding van haar kind te danken had. ADRIAAN was bezig met het oprigten van eenen hooiberg.

En hier eindigt mijn verhaal, wijl er verder niets bijzonders van den hond te melden valt. Het huisgezin van ADRIAAN leefde gelukkig en tevreden, dankbaar voor den zegen, dien het genoten had en nog dagelijks ondervond. Man, vrouw en kinderen koesterden en kweekten den trouwen *Wachter*, tot dat hij van ouderdom stierf, betreurd van allen. Zijne nagedachtenis ging nooit bij hen verloren.

Anna.

DOOR

S. J. VAN DEN BERGH.

Van haar vroegste levensdagen
 Was het Anna's hoogste vreugd
 Naar des Heeren wet te vragen,
 Naar zijn steun op 't pad der deugd;
 Klonk des zondags langs de velden
 Door haar dorpje 't klokgebom,
 Haar, wie liever elders snelden,
 Was een kerkgang wellekom.

Aan de zijde van haar moeder
 Zag men haar, met blij gelaat,
 Tripplend langs haar oudsten broeder,
 Uit haar huisje in de oeverstraat,
 't Bijbeltje in de kleine handen,
 Spoeden naar het kerkgebouw,
 Waar ook in die heilge wanden
 Haar de leeraar leeren wou.

Beurtlings zag ze daar zich wijzen
 Op held Abrâms vast geloof,
 Hoorde zij er Jozef prijzen,
 Voor verleidings lokstem doof,
 Wees men haar in Ruth het voorbeeld
 Van een dochter, braaf en goed,
 Of zag zij den nijd veroordeeld,
 Die door Kaïn werd gevoed.

Maar wat meest en liefst ze er hoorde
 Was steeds van den kindervrind,
 Die haar vroeg tot braafheid spoorde,
 Dien zij vroeg reeds had bemind;
 Van dien Jezus, die de kleenen
 Tot zich riep met zoete stem,
 Die staâg bijstand wil verleenen,
 Waar het hart dien vraagt van Hem.

Van dien Heiland, nooit volprezen,
 Die van zonden ons ontslaat,
 Die den weg ons heeft gewezen,
 Waar geen voet verwacht in 't kwaad;
 Van dien Jezus, die zijn leven
 Willig voor de zondaars gaf,
 Om den hemel hun te geven,
 Na den doorgang van het graf.

En zoo leerde zij er kennen
 Wat hier 't hart alleen voldoet,
 En zoo leerde zij zich wennen
 't Kwaad te schiften van het goed,
 En zoo leerde zij er kampen,
 In haar Heiland steeds verblijd,
 Met des levens zorg en rampen,
 Die hier niemand ooit vermijdt,

Weeze, weduw, arme moeder,
 Die haar kindren sterven zag,
 Altoos zeï ze: „de Albehoeder
 Zij geprezen nacht en dag:
 Hij schenkt kracht ook onder 't lijden,
 Wélgedaan is wat Hij doet;
 'k Zal mij in Zijn naam verblijden;
 Wat mij nut is weet Hij goed.”

Wat zij gaarne had vernomen
 In haar jonkheid, werd haar kracht,
 Toen de morgen was gekomen,
 Die beproeving tot haar bragt,
 En nog dankt zij menigmalen,
 Dat zij in haar vroegste jeugd
 Niet met leeren wilde dralen,
 En in God zich heeft verheugd.

En nog gaat zij als vóorhenen,
Wen de zondagklepel klept,
Met de schare zich vereenen,
Die zich naar het kerkje rept,
Om des Heeren woord té hooren,
Hem te loven als weleer,
Toen geen moeder ze aan moest sporen
Tot de vreeze van den Heer.

En keert ze uit het kerkje weder
Naar heur afgelegen kluis,
O dan zegt ze dikwijls teeder
Tot wat kind ze ontmoet bij huis:
„Vroeg den Heer gediend geeft zegen,
Vroeg Zijn wet bemind geeft vreugd,
Och, bedenkt het toch ter degen
Kindren, in uw vroegste jeugd!”

JOHN DENNIS BLONDE.

DE CHINESCHE BANDELING.

DOOR

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.

Ja, vader en moeder mogen mij verlaten, dat de
Heer mij slechts aanneme.

Ps. XXVII: 10.

De Chinesche knaap, wiens naam hierboven staat, was een door zijne ouders mishandeld en verwaarloosd kind, waarover in verlaten toestand de christelijke liefde zich had ontfermd en dat door zijnen beschermer in 1843 naar *Engeland* werd overgebracht. In dit zijn nieuwe vaderland had hij het geluk in den edelen Lord FITZ WILLIAM een vaderlijk vriend te vinden, die zich zijn lot met warme deelneming aantrok. Op kosten van dezen weldoener werd hij op eene kostschool geplaatst, waar zijne godsdienstige opvoeding niet minder dan zijne verstandelijke vorming werd behartigd en waar hij bleef inwonen tot aan zijnen dood, die in het jaar 1850 plaats greep.

Bij zijne komst in *Engeland* had hij nog weinig redelijke begrippen van godsdienst. Zijne als kind ontvangene indrukken deden hem meer een magtig en boos wezen

vreezen, dan dat de voorstelling van een liefdevol God en Vader ingang had gevonden in zijne ziel. Twaalf jaren was hij oud, toen hij op de kostschool kwam, en hij was op dat tijdstip een kind van zes of zeven jaren nauwelijks in ontwikkeling vooruit en hield zich nog gaarne met de kinderachtigste spelen bezig. Nogtans ontbrak het hem niet aan goeden aanleg en vooral bleek hij gevoelig voor ieder bewijs van genegenheid, dat hem geschonken werd. Naarmate men hem in kennis zag toenemen, vertoonde zich tevens in hem eene opregte en teedere belangstelling in den Bijbel. Blijkbaar gevoelig voor den weg door den Allerhoogste met hem gehouden, was het als of de ouderlooze knaap er een te hooger prijs op stelde zich te kunnen verkwikken in het Woord en de liefde zijns hemelschen Vaders. Door het Evangelie bekend gemaakt met de grootheid zijner vroegere dwaalbegrippen, met het natuurlijk bederf van het menschenhart en met den eenigen weg der behoudenis, gelijk die in den lieven Heiland is te vinden, reikhalste hij er weldra naar om door belijdenis en doop in de Kerk des Heeren te worden opgenomen. Zijne meest geliefkoosde Schriftuurplaats was Johannes XV; daarop kwam hij in gesprek en brieven immer terug en met opgewonden geestdrift gewaagde hij menigmaal over zijn voorregt, dat hij, Chinesche verworping, als een van God bevoorregte op den waren wijnstok mogt worden ingeënt.

Naarmate zulke gedachten in hem veld wonnen en hare kracht naar buiten openbaarden, werd een merkbaar ver-

schil tusschen hem en de meesten zijner schoolmakers in het oog vallend. Terwijl deze met hunne spelen zich vermaakten, zocht hij bij voorkeur door het lezen in zijnen Bijbel zich beter bekend te maken met den inhoud en den geest der Heilige Schriften, eene oefening, waarbij het schoone plan voor zijnen kinderlijken geest zweefde, om eens als prediker van dat reddingswoord zijn vaderland tot een weldoener te zijn.

Niet verre van de kostschool woonde een arm man, wiens armoede door aanhoudend lichaamslijden werd verzaard, maar die onder zijn kruis den ootmoed en de vertroosting en eene Christens geloof treffend deed aanschouwen. Zoo dikwerf hij maar kon, was DENNIS bij den vromen lijder, voor wien zijn gevoelig hart met deelneming klopte en die door zijne onderwerping en heiligen geloofsmoed op zijne geestelijke ontwikkeling een magtigen invloed had. In dit verblijf van krankheid en armoede was de Chinesche knaap dagelijks ooggetuige, hoe de kracht des Heeren in zwakheid wordt volbragt en dat de geloovige in CHRISTUS waarlijk alle dingen vermag.

In het jaar 1848 begon zich in den jeugdigen trooster des armen zieken zelf eene ziekelijke gesteldheid te openbaren, en daar de geneesheeren de kiem, die zich tot eene doodelijke ziekte ontwikkelen zou, met bezorgdheid aanzagen, werd het nu billijk geacht zijnen wensch naar aanneming niet langer te vertragen. Op Zondag den 15^{den} October 1848, deed hij voor vele getuigen openlijke belijdenis van zijn geloof en ontving den doop. Zoovelen

die deze aandoenlijke plegtigheid aanschouwden, denken gewis nog allen met deelneming terug aan den ernst en den plegtigen toon, die den Chineschen jongeling onderscheidde en zijne belijdenis als eene zaak des harten deden kennen.

Op den 31sten October 1848 schreef hij aan een vriend, en na van zijnen doop te hebben gewaagd, gaat hij dus voort :

„Ik lees dagelijks in mijnen Bijbel, gelijk dat mij is aanbevolen door uwen vader en zoo vele andere lieve vrienden. Heden las ik van de kinderen Israëls, hoe de Heer hen uit PHARAO'S handen heeft bevrijd. O, ik ben er geheel zeker van, dat als wij maar met ons gansche hart op Hem vertrouwen, Hij zoo ook ons uit gevaren en verzoekingén redden zal.

„Hoe dank ik den goeden God voor zijne genade, dat Hij mij arme zwerver uit *China* naar dit land heeft overgebracht, om Hem te leeren kennen en als zijn kind in liefde te dienen. Alvorens ik hier kwam, wist ik evenmin als mijne landgenooten, wie God is en hoe lief Hij ons heeft. Ik hoop nu maar, dat ik nog eenmaal in staat zal zijn om in mijn geboorteland dien goeden God aan anderen te doen kennen, hoe Hij de Schepper is van alles en zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat wij zouden leven door zijnen naam en van rampzaligheid verlost den hemel en zijne heerlijkheid beërven.

Geloof mij,

Uw getrouwe vriend,

JOHN DENNIS BLONDE.”

Met elken dag bleek het van nu aan meer, dat hij in zijn spreken en handelen door den Heiligen Geest werd bestuurd en bij een schijnbaar wederkeeren van zijne gezondheid, vleiden zijne dankbare opvoeders zich op nieuw met de hoop, dat hij nog eenmaal als Evangeliebode in zijn vaderland het goede Woord zou kunnen verkondigen en aanprijzen, dat met zoo zichtbare magt werkte op zijn hart en op zijn leven. Maar anders bleken de gedachten en de weg des Heeren; en het verre land, waar hij de ruste van CHRISTUS voor zijne ziel had mogen vinden, moest ook de rustplaats worden voor zijn stof.

Op den 2^{den} December van ditzelfde jaar, schreef hij aan een vriend te *Hull*:

„Inderdaad, ik voel mij gedrongen eenmaal als zending werkzaam te zijn, want ik kan de wetenschap niet dragen, dat mijne landgenooten onder ellende en zonden gebukt gaan en dat zij wandelen als vijanden van dien lieven God, die dagelijks boozen en goeden met zijne weldaden overlaadt. Om die reden is het mij eene zielsbehoefte naar mijne landgenooten weder te keeren en hun aan te zeggen, dat hunne harten verduisterd zijn en dat zij gevaar loopen voor altijd verloren te gaan, wanneer zij zich van hunne zonden niet bekeeren.

Ik weet nu welke pligten jegens mijne landgenooten op mij rusten en welk eene liefde ik hun schuldig ben. Voor ik in *Engeland* kwam wist ik daarvan niets. Met welke gewaarwordingen zou ik hen voor den regterstoel des Allerhoogsten ontmoeten, indien ik met den schat, dien

ik vinden mogt, niet tot hen wederkeerde, om ook hen daarin te doen deelen? Reeds gedurende een langen, zeer langen tijd bezielde mij deze gedachten en daarom ook wil ik het boekdrukken leeren, om te beter te kunnen slagen. Ik ben inwendig gezond, maar altijd nog krachteloos in mijn eene been. Twee maanden geleden heb ik een val gedaan, toen voelde ik daarvan weinig pijn, maar eene ziektestof schijnt daardoor opgewekt, die nu mijne gezondheid meer onderdrukt dan mij bij mijnen lust om vorderingen te maken aangenaam is."

Arme jongen, weinig dacht toen hij en weinig ook vermoedden zijne vrienden, welk een keer die krachteloosheid nemen zou. Zijne pijnen bleven toenemen en weldra was het voor den geneesheer niet twijfelachtig, dat een heupontsteking aanwezig was.

Onder zulke voorteekenen ving het laatste tijdperk zijns levens aan en daarvan mededeeling doende, zullen wij vele van zijne eigene woorden kunnen mededeelen. Jeugdige lezers, neemt ze ter harte de teedere uitingen des geloofs van dien jongen vreemdeling en leert van hem in uwe jonkheid den Heer lief te hebben. Niet minder dan hij zijt gij, in een Christenland uit Christenouders geboren, door God begenadigd, dringe dan ook ons verhaal uwe harten, om den goeden Herder te verheerlijken, die dezen armen verlatene redde en met dezelfde liefde u om wederliefde bidt.

Korten tijd nadat DENNIS dien laatsten brief geschreven had, zeide hij tot een vriend: „Verleden week hield op

een nacht de pijn mij aanhoudend wakker. Alle jongens sliepen en ik wilde hen niet wakker maken, maar konde toch bijna niet stil zijn van de pijn en wist niet wat te doen. Maar toen dacht ik aan JESUS en wat Hij al voor mij heeft geleden, en ziet bij die gedachte werd mijne pijn meer dragelijk en eindelijk viel ik zelfs in slaap en ontwaakte merkelijk beter." — „Dikwijls moet ik op mijn bed liggende weenen, als ik zoo aan JESUS denk, hoe liefde Hem voor mij het kruis heeft doen verdragen." — „Somtijds lacht wel eens een jongen, omdat ik zoo gaarne in den Bijbel lees, maar daarover bekommer ik mij niet en zeg hen, dat zij eens hunne onverschilligheid met tranen zullen boeten."

Toen hij vernam dat Dr. SMITH, een geestelijke, die hem herhaaldelijk had bezocht, op het punt stond om naar *China* weder te keeren, uitte hij daarover groote blijdschap en zeide met veel warmte: „ik hoop, dat hij mij zal laten weten, wanneer hij gaat. Ik wil hem dan nog eens schrijven en hem zeggen, dat ik blijde ben, dat hij gaat. Hoe wenschte ik, dat hij mij kon medenemen. Onlangs droomde ik, dat ik weder in *China* was en aan Chinezen het Evangelie predikte en dat ik mijne landtaal bijna vergeten was. Ik wilde in het Chineesch prediken, maar telkens kwamen mij Engelsche woorden in den weg."

Met groote opgetogenheid vernam hij, dat Dr. SMITH als bisschop naar zijn geboortegrond zou gezonden worden, doch tevens vreesde hij eenigzins, dat nu zijn eerwaarde vriend hem vergeten zou, gelijk hij het steeds gezien had

in *China* dat menschen, die tot aanzien verheven werden, hunne vorige bekenden vergaten. Hoe stond hij dan ook verbaasd, toen al spoedig de bisschop met een bezoek hem vereerde, en toen het bij hun zamenspreken bleek, dat een aan hem door Dr. SMITH geschreven brief was verloren gegaan, barstte hij in tranen uit en zeide: „o hoe goed van u; ik zie het, gij vergeet mij niet, maar uw brief is door mij niet ontvangen.”

DENNIS bleef nog steeds zijne bezoeken bij zijnen armen zieken vriend voortzetten en trok daaruit veelzijdig nut, maar allengs belette hem de toenemende verlamming het huis te verlaten. Altijd in krachten achteruitgaande moest hij weldra gedurig het bed houden: „Ik lijd groote pijn,” zeide hij nu eens, „niemand weet wat ik uitsta. Maar wat zal ik zeggen? Het komt van God en is wel verdiend, en is niets in betrekking tot hetgeen JEZUS onschuldig voor mij heeft geleden. Daarom wil ik niet ongeduldig worden, maar dragen wat God en zoo lang Hij het mij oplegt.”

Hij had zich gewend om schetsen van preken te maken, ten einde ook zoo zich voor te bereiden tot de prediking in zijn vaderland. Enkele van deze schetsen waren geheel oorspronkelijk, andere zamengeraapt uit gehoorde of gelezene stukken. Gaarne sprak hij dan ook, vooral in zijne ziekte, over hetgeen des zondags gepredikt was; daartoe noodigde hij steeds zijne medeleerlingen aan zijn bed en bleek het dan dat enkelen niets van het gehoorde hadden medegedragen, dan zeide hij meêwarig: „waarlijk, gij hadt

wel te huis kunnen blijven, gij zijt niet beter dan een heidensche jongen."

In October nog zeide hij: „als het God behaagt mij beter te maken, hoop ik naar *China* te kunnen gaan en er mijn volk te leeren." Een vriend hernam: „zoo zoudt gij dan gewillig zijn om heen te gaan en te verhalen wat gij gevonden hebt." — „Hoe," riep hij nu met groote warmte uit, „gij meent toch niet, dat ik zulk eene blijde boodschap zou kunnen ontvangen hebben en haar voor mijzelf alleen houden! Neen, neen, ik *moet* haar in mijn land verkondigen, als het God behaagt."

Bij eene andere gelegenheid vroegen hem eenige schoolmakers, die zich gaarne om zijn ziekbed verzamelden, waarom hij toch zoo vurig verlangde zendeling te worden. Met warmte vroeg hij toen: „Hebt gij broeders en zusters?" „Ja," was het antwoord. — „Welnu," zeide hij, „als eens iemand u berigt gaf van een schat, meer dan groot genoeg om te voorzien in de behoeften van al de uwen en dat die schat uw eigendom worden kon, zoudt gij dan niet u zelve voor ellendelingen houden, als gij daarin uwe broeders en zusters niet deelen liet? Zulk een schat is mij nu in JESUS CHRISTUS bekend geworden en zou ik dan niet slecht zijn, wanneer ik niet aan mijne broeders en zusters — het arme onkundige volk van *China* — alles verhaalde, wat ik van Hem weet."

Leerzaam was het getuige te zijn van het genot, dat hij in het onderzoeken der Schrift vond. Zijn Bijbel was zijn bestendige medgezel en niets gaf hem meer genoegen

dan het vergelijken der eene Schriftuurplaats met de andere. Als hij op eenige moeilijkheid stuitte, nam hij altijd dat middel te baat en door alle gelijkkluidende plaatsen na te slaan, die hij met gemak in zijnen trouw gelezen Bijbel wist te vinden, wist hij doorgaans zonder vreemde hulp tot eene eigene overtuiging te komen. Aan zijn bed gebonden, bragt hij het grooter deel van den tijd op die wijze door, als maar de pijn hem eenige rust vergunde. Vooral was het hem eene aangename bezigheid om de verschillende karakterbeelden na te gaan, onder welke JEZUS in de Schriften wordt voorgesteld. Zoo zeide hij eens tot een vriend: „Ik heb heden dit gelezen: Ezechiël XXXIV: 11—17.” Voorts naar Johannes X verwijzende, ging hij voort: „JEZUS zegt: IK ben de goede Herder. De goede herder kent zijne schapen.” En daarna terstond Psalm XXIII opslaande, zeide hij met geestdrift: „DAVID zegt: de Heere is mijn Herder, mij zal niets ontbreken, in Hem geloof ik, ja in Hem heeft mijn hart vrede.”

Op den 14^{den} December verkeerde hij in eene zeer bekommerde gemoedsstemming. Nadenkende over zijn vervlogen leven, waren hem vele reeds bijna vergetene dingen voor den geest gekomen en pijnigde hem menige bange herinnering. Tot een zijner vrienden zeide hij in de bedruktheid zijns gemoeds: „geloofst gij, dat JEZUS zulk een zondaar, als ik ben, vergeving zal kunnen schenken? Ik ben in *China* zulk een slechte jongen geweest. Ik heb mijn vader niet geëerd en ben hem niet gehoorzaam geweest, maar hij was ook een wreed man, ja een zeer

wreed man. Wat heeft hij mij dikwijls en onbarmhartig geslagen, zoodat ik eindelijk hem ontloopen ben. Het was slecht van mij, maar ik wist toen niet beter. Zoudt gij denken, dat JEZUS ook mij zou willen vergeven? Zoudt gij het denken?" Gaarne had hij nog meer willen zeggen, maar men keurde het beter hem niet te laten voortgaan, daar hij reeds te zeer voor zijn zwak gestel in opgewondenheid was geraakt. Toen men hem dit voor oogen hield, was hij terstond bereid tot den volgenden dag te wachten.

Des anderen daags ging hij voort met van zijnen jeugdigen leeftijd te spreken. Ook wel vroeger had hij van dit voor hem aandoenlijk tijdperk gewaagd, maar nooit zoo aaneengeschakeld en uitvoerig als toen, waarom wij dan ook best keurden hier zijn veelzins merkwaardig verhaal aangaande hemzelve in te lasschen.

Zijn vader was een visscher te *Shanghai*. Hij had een broeder, eenige jaren ouder dan hij, die altijd zeer goed voor hem was geweest, maar zijn vader was wreed. Zijne moeder was reeds gestorven, toen hij nog jong was. Reeds lange voor haar sterven was zij ziekelijk en veel droeg daartoe bij de wreedheid van haren man, die gewoon was haar onbarmhartig te slaan. Uit visschen gaande bleef hij dagen weg, zonder in het minst voor zijn gezin te zorgen en als dan de vrouw schulden gemaakt had, verwelkomde hij haar met slagen. Zij woonden toen ter tijd op het land, maar na den dood zijner moeder werd DENNIS onder de zorg van een oom te *Shanghai* gesteld.

Deze bloedverwant was een zeer slecht mensch, die den armen jongen van kleederen beroofde en het geld, voor de school bestemd, wegstal. Bij zekere gelegenheid klaagde de booswicht op nieuw, dat er ingebroken was en dat al het goed en geld van DENNIS gestolen was. DENNIS vader ontbood nu een Mandarin, bij wiens onderzoek het bleek, dat het gat niet van buiten maar van binnen in het houten beschot was gemaakt, waarna ook bij huiszoeking het vermiste werd teruggevonden. Nu van hem verwijderd kwam de arme zwerver bij de moeder zijner overledene moeder, maar had bij zijn oom reeds zooveel verkeerde dingen aangeleerd, dat de oude vrouw hem niet regeren kon. „Ik was toen zeer slecht,” verzuchtte DENNIS, „maar ik wist niet beter en had naauwelijks eenige bewustheid dat ik verkeerd handelde.”

Weldra hertrouwde zijn vader en nu moest hij weder te huis komen. Zijne tweede moeder was zeer goed voor hem, ten minste zoo lang zij zelve geene kinderen had. Gewoonlijk trok zij de partij van den armen jongen en liet niet toe dat zijn vader hem sloeg, iets wat te eerder doel trof, omdat zij veel sterker was dan haar man en deze ook den moed niet had om haar te behandelen, gelijk hij zijne vorige vrouw had gedaan.

Vermits echter DENNIS zoolang zonder opzigt op straat en zonder toezigt had omgezworven, wilde het niet meer gelukken hem aan eene school te binden. Zonder dat zijne moeder daarvan kennis droeg, bleef hij meestal zijne vorige levenswijs volgen.

Zoo dikwijls het hoofd des gezins van zijne vischtogten te huis was, ontsnapte DENNIS, soms voor dagen en nachten, aan het ouderlijk huis, om de kwade bejegeningen van den wreeden en driftigen man, die aan hem al zijne boosheid koelde, te ontwijken. Gedurende zulke tijdperken leefde hij van hetgene hij al bedelende wist op te halen. Bij Chinesche feesten is het gebruikelijk aan elkander en vooral aan de kinderen geschenken te geven en hetgeen onzen DENNIS op deze wijze gewerd, verborg hij zorgvuldig, om daaruit eene bron van bestaan te hebben, zoo dikwijls hij noodig keurde zijnen vader te ontwijken. Hij bragt bij zulke gelegenheden den nacht in de open lucht door, alleen beschut door een of ander afdak, waaronder bij dag koopwaren werden uitgesteld. Eens, na met buitengewone hardheid geslagen te zijn, vlugtte hij naar een oom, die te *Chusan* woonde en die hem ook minzaam ontving, maar al spoedig werd hij uit deze vriendelijke schuilplaats teruggehaald. Bij eene latere gelegenheid ontvlugtte hij de togedachte mishandeling in zijns vaders visschersschuit en kwam voorloopig door zijns broeders voorspraak van slagen vrij. De belofte was echter, zeide DENNIS, niet ernstig gemeend, want mijn vader bleef mij den ganschen dag met gramme woede aanzien en toen wij 's avonds huiswaarts zouden keeren, sloeg hij eene verkeerde straat in, hetgeen mij het ergste deed vermoeden. „Ik ga die straat niet in,” was mijn zeggen, „want ik begrijp, wat gij wilt, gij wilt mij naar gindschen hoogen muur brengen en mij van daar in de diepte der rivier

werpen." Dit zeggende ontliet ik zoo snel ik kon en keerde niet huiswaarts."

Intusschen was de oorlog uitgebroken en zoodra de Engelsche schepen *Shanghai* bereikt hadden, verlieten al de betrekkingen van DENNIS de stad en sedert heeft hij niemand hunner wedergezien. Met een anderen knaap bleef hij in en om de stad rondzwerfen en zoo werden zij des nachts onder een afdak gevonden, daar hun snorkend slapen de aandacht van Engelsche soldaten getrokken had. Deze mannen verzorgden hen uit medelijden van stroo en lieten hen des morgens in hun ontbijt deelen. Weêrkeurig werden zij verplicht om voor hunne verzorgers ligt werk en boodschappen te verrigten. Daar de beide jongens gewillig en gaarne deden, wat men van hen vergde, hadden zij het goed, maar DENNIS makker eens een paar stokslagen van een sergeant ontvangen hebbende, nam uit vrees voor erger de wijk. DENNIS had geen lust dit voorbeeld te volgen, maar meer beducht voor zijns vaders toorn dan voor dien der Engelschen, deed hij alles om het hun naar den zin te maken en werd hun zoo eens werkelijk van groote dienst. Op zekeren dag omloopende zag hij, dat een van zijne landgenooten zwart poeijer uit een papier in de wel strooide, waaruit de Engelschen gewoon waren water voor hunne thee te putten. Terstond begreep hij dat de bron vergiftigd was. „Ik dacht toen,” verhaalde hij, „laat ik doen of ik niets gezien heb en langs een omweg de soldaten opzoeken. Zoo deed ik en zeide eerst niets, maar toen ik een hunner om water zag

gaan, wist ik hem te beduiden, dat het water vergiftigd was. Ik geleidde daarop de soldaten naar den winkel van den man, die het feit had begaan en zij drongen hem met hen mede te gaan. Eerst wilde hij niet, maar werd gedwongen te volgen, en bij de bron gekomen wilde men hem noodzaken te drinken. De halstarrigheid, waarmede hij weigerde, overtuigde de manschap van zijne misdaad en zij noodzaakten den Mandarijn hem te straffen. Ik kreeg het toen in mijne keus om geld te ontvangen of mede naar *Engeland* te gaan. Ik koos het laatste, „want,” zeide ik, „als de Engelschen weg zijn, zou de Mandarijn zich op mij wreken.” Zoo ben ik met de soldaten medegegaan aan boord van *de Blonde* en hier gekomen, waar God mij zoovele lieve vrienden gegeven heeft, die mij den Heere JEZUS CHRISTUS hebben leeren kennen.”

Menigmaal en gaarne sprak hij van Gods wondervolle leiding met hem. Dan leide hij meer dan eens zijn vinger op Jez. XLII: 16 (*„Zoo leide ik blinden langs een weg, dien zij niet kenden, op paden, die zij niet wisten, doe ik hen treden; de duisternis maak ik voor hun aangezicht tot licht en kronkelende sporen tot een regten weg: dit is het, dat ik voor hen doen zal, en zal hen niet in hunne ellende laten”*) en zeide: „zoo heeft Hij mij geleid.” Eens sprak hij, „wanneer ik bedenk, hoe God mij uit *China*, uit mijn vaderland, herwaarts heeft gebragt en mij zulke vrienden gegeven, o dan is het mij zoo wonderlijk te moede! Ik kan het niet begrijpen. Hij bragt mij tot Kapitein FORSTER. Hij beschikte mij een zoo goed ma-

troos tot vriend *). Hij leidde mij naar *Hull*, hij gaf mij daar vrienden en bragt mij naar *Wentworth* — naar *Ashcroft*. O het is wondervol; ik kan er niet bij; maar zeker het is God, die dit alles deed. Hij gaf mij eene plaats in het hart van Lord FITZ WILLIAM en maakte hem zoo goed voor mij.” Met tranen ging hij voort: „ik was een vreemdeling en hij heeft mij aangenomen, ik was naakt en hij heeft mij gekleed. Mijnheer en Mevrouw BEARDSHALL zijn een vader en moeder voor mij geweest. Moge God er al die goede menschen voor zegenen.”

Op den 24sten December 1849 schreef hij aan een vriend te *Hull*: —

„Beste —

„Ik heb uw lieven brief ontvangen, die mij veel genoeg heeft gedaan, maar nog meer genoeg zal het mij doen, als ik u eens zien mag en Mijnheer en Mevrouw B. zullen niet minder verheugd zijn, als gij eens hier komt om ons dorpelingen te bezoeken. Ik dank God, dat ik wat beter ben, sinds Mijnheer B. aan uw vader geschreven heeft. Het moet evenwel nog geheel anders worden. Ik kan mijn linker been en heup nog maar altijd niet verroeren en als men er aanraakt, doet het

*) Met ongeveinsde hartelijkheid gewaagde hij telkens van dezen zeeman, die op reis zijn goed gewasschen en versteld en zoo veel mogelijk voor hem gezorgd had. Een stroochoed, door dezen matroos voor hem gemaakt, hield hij tot op den dag van zijn sterven in hooge waarde.

mij groote pijn. Al de jongens zijn met de vakantie naar huis, zoodat wij het zeer rustig en stil hebben. Welk een zegen, dat wij het Woord van God en trouwe vrienden hebben om ons in ziekte te vertroosten. Ik kan als DAVID in den XXIII^{sten} Psalm zeggen: „de Heer is mijn herder, mij zal niets ontbreken;” en zoo zal het met allen gaan, die hun vertrouwen op God stellen.

Ik blijf uw toegenegen vriend,

J. D. BLONDE.”

Weinige dagen later van D^r. SMITH sprekende, zeide hij: „D^r. SMITH is zeer goed, maar hij begrijpt mijn verlangen niet. Ik wil drukker worden en hier in *Engeland* dat vak leeren, ten minste als Lord FITZ WILLIAM het goedkeurt. Niet in *China* maar hier in *Engeland* wil ik het leeren. Dan zal ik naar mijn eigen land gaan en er Bijbels voor mijne landgenooten drukken en verder zal ik voor hen prediken en hun den Bijbel verklaren, als zij dien bij mij komen koopen.”

Tot zijne moederlijke vriendin, Mevrouw BEARDSHALL, zeide hij: „Tante, ik ben als een schip, dat op eene onstuimige zee wordt geslingerd en dat uit een land van duisternis naar een land van heerlijkheid stevent.” Bij eene andere gelegenheid zeide hij: „o Tante, welk een voorregt, dat ik weder in staat ben om te eten. De Heer heeft mij dien honger gegeven, want hoe zou ik anders zooveel kunnen doorstaan.” Wederom op eenen anderen tijd sprak hij: „dit brood zal mijn ligchaam kracht geven, maar het brood des levens zal mijne ziel behouden.” Op

zekeren nacht, dat Mevrouw BEARDSHALL voor zijn bed zat zeide hij: „Tante, ik gevoel dat ik sterven ga, maar gij moet om mij niet weenen, want ik zal het veel beter hebben.”

Menigmaal als Mevrouw BEARDSHALL des morgens bij hem kwam, zeide hij dat hij een slechten nacht en veel pijn had gehad, maar dat als hij dan maar dacht, hoeveel de Heer JEZUS voor hem geleden had, hij zich weder opgebeurd voelde en de pijn hem veel dragelijker was.

Tot een vriend, die in dezen tijd hem bezocht, rigtte hij deze woorden: „o mijn lijden is zooveel en mijne pijn zoo zwaar! Maar wat denkt gij dat nog mijn leven schraagt?” En nu zijne hand op zijnen Bijbel leggende, voegde hij er bij: „dit is het, *dit* wat mij leven doet. Gij weet wat JEZUS zegt: de mensch zal alleen bij brood niet leven maar bij alle woord, dat uit den mond Gods uitgaat; dit is het, dat mijn leven onderhoudt, er is niets anders, dat dit zou vermogen.”

Hij had eene vurige begeerte om aan D^r. SMITH te schrijven en hem te vragen, om zijne bloedverwanten in *China* te willen opsporen en hun JEZUS bekend te maken; maar hij was te zwak om dit te doen.

Op zekeren nacht, omstreeks veertien dagen voor zijn sterven, leed hij zware pijnen. Mevrouw BEARDSHALL las hem voor en hij zelf bad vuriglijk, dat de Heer zijn geloof sterken mogt en zijne pijn verzachten. Spoedig daarop viel hij in slaap en sliep tot acht uur in den morgen. Hij zeide in lang zulk een goeden nacht niet gehad te

hebben, waarop Mevrouw BEARDSHALL hernam: „de Heer heeft uw gebed gehoord.” „Ja, tante,” was het antwoord, „de Heer heeft mijn bidden verhoord.”

Zijne kreet, als zijne wond verbonden werd, hetgeen eene langdurige en pijnlijke handeling was, was altijd: „genade, genade!” en als het gedaan was, „Goddank, dat is wederom doorstaan.”

Gedurig herhaalde hij den drie en twintigsten *Psalm* en enkele troostgezangen, die zijne lievelings-liederen geworden waren.

Weinige dagen voor zijnen dood zeide hij tot een vriend: „o het is maar een kleine tijd en toch schijnt hij zoo lang voor het vleesch. Ik bid God, dat Hij mij geduld moge geven. Gij weet niet hoeveel ik lijde.” Zijn vriend herinnerde hem de belofte: „Hoewel het toeve, wacht daarop, wacht, het zal zeker komen, het zal niet uitblijven.” Hij hernam: „Ja, de Heer zal woord houden, maar het duurt lang voor het vleesch.”

Een paar dagen voor zijn sterven sprak hij over de maandelijksche Zendelingsbidstond en merkte op dat het op den volgenden vrijdag juist een jaar zijn zou, sinds hij daar voor het laatst was tegenwoordig geweest. Hij had daarvoor altijd levendige belangstelling getoond en sprak er ook nu nog met groote warmte over.

Weinige uren voor zijn dood zeide hij: „Nog een korten tijd en hij die komen zal, zal komen en niet vertragen,” ofschoon zoo zacht, dat de woorden naauwelijks verstaanbaar waren. Aan God in den gebede aanbevolen poogde

hij nog een *amen* uit te spreken, maar dit was het laatste teeken van bewustheid, dat hij gaf. Drie uren later viel hij in slaap en stierf juist gedurende den tijd van den Zendelingsbidstond, in welken hij nog zoo kort te voren zijne belangstelling had doen blijken.

Wie moet bij het lezen van dit eenvoudig verhaal de liefde en zorg van den goeden Herder niet prijzen, die het verlorene zoekt en zalig maakt. Verdriet en lijden hadden het eerste levenspad van dezen armen knaap gekenmerkt, maar alleen om zijn hart meer ontvankelijk te maken voor de blijde boodschap der genade. Zware lichaamspijn verzelde zijn laatsten levensstijd, maar hij had nu zijn God en Vader leeren kennen als een God van barmhartigheid en een Vader van alle vertroosting en was, hoe kort nog zelf onderwezen, een Evangeliebode voor hen, die in een Christenvaderland geboren waren.

Vele lessen geeft ons kort levensberigt aan de hand, een tweetal moge den jeugdigen lezer tot behartiging dienen en zelf hem meerdere doen opsporen.

Eene eerste vermaning heeft betrekking op de rechte waardering van het Woord van God. Hoe moet de belangstelling van DENNIS BLONDE beschamen en veroordeelen zoovelen, die den inhoud van dat heilig Woord nauwelijks op prijs stellen en ter harte nemen. Zoovelen als zelden met aandacht de prediking bijwonen, mogen wel acht nemen op zijne bestraffing: — „gij zijt niet beter dan een heiden, en zoudt even goed te huis kunnen gebleven zijn.” Lieve kinderen, drukt toch het voetspoor

van dezen godvruchtigen jongeling. Onderzoekt als hij de Schriften, die u JESUS leeren kennen, en prent vroegtijdig zijn dierbaar beeld in uw hart. Acht de woorden des Heeren als in het bijzonder tot u gesproken. Gehoorzaamt zijne bevelen, legt zijn onderwijs bij uzelf als een schat weg en bewaart al zijne heerlijke en zaligmakende beloften. Dan zult gij als DENNIS als zijne ware volgelingen gekend worden. „Mijne schapen hooren mijne stem,” zegt JESUS, „en ik ken hen en zij volgen mij.” Zoo doende zult ook gij met blijde overtuiging kunnen zeggen: „de Heer is mijn Herder, mij zal niets ontbreken.”

Eene tweede les betreft onze verpligting, om ook anderen in onze kennis van het Woord des heils te doen deelen. Moge ieder jonge van jaren, die nog weinig of niets voor de zending onder de Heidenen doet, de woorden van dezen jongen Chinees op zich zelve toepassen: „hoe zal ik de Heidenen in den dag des oordeels ontmoeten, als zij met luider stem tegen mij roepen, dat ik met hen tegelijkertijd op aarde geleefd heb en den weg des hemels hebbende leeren kennen, dien ook niet aan hen heb trachten te doen weten.” Of zouden wij, die iets van de onuitsprekelijke rijkdommen, welke JESUS mededeelt, ontvangen hebben, niet ten duurste verpligt zijn, ons te ontfermen over hen, die in Heidensch bijgeloof nog niets weten van dien onuitputbaren schat? O laat ons barmhartig zijn naar de barmhartigheid, die ons is geschied, wij kunnen Gode niet beter onze dankbaarheid toonen en zullen tevens den blijdsten dank oogsten van hen, die,

door ons tot JEZUS toegeleid, Hem in de eeuwigheid met ons loven en danken als de bron onzer zaligheid.

Mijn kind, uw helder vonklend oog
 Kent geen gemis, geen angstig zorgen;
 Geen dag, hoe snel hij henen vloog,
 Die niet u van den vroegen morgen
 Tot in den donkren, stillen nacht
 Al, wat u nood was, heeft gebragt.

Hoe dikwerf hoorde uw luistrend oor
 Van Jezus heilig, liefdrijk leven,
 Hoe hij een armen staat verkoor,
 Om eeuwgen rijkdom ons te geven,
 Ja, toen ons heil dat offer vroeg,
 Voor ons en schande en kruis verdroeg.

Ach, ver van huis, aan 't Oosterstrand
 Zijn kindren nog bij duizendtallen,
 Aan wie in heidensch vaderland
 Dat lot niet is te beurt gevallen,
 Tot wie, hoeveel ook hun ontbreekt,
 Geen mond van Jezus rijkdom spreekt.

Als hen de nood of vreeze prangt,
 Verwachten zij van stomme beelden,
 Wat in gebed hun hart verlangt.

Ach, met geen Bijbel nog bedeelden,
 Bemerkt hun blind verstand het niet,
 Dat nooit een afgod hulpe biëdt.

Mijn kind, als gij vol dank aan God
 Hem looft voor al zijn zegeningen,
 Gedenk dan biddend ook aan 't lot
 Van wie zoo weinig nog ontvingen,
 Dat dra hun hart met u te zaam
 Den rijkdom ken van Jezus naam.

VRIJ NAAR 'T ENGELSCHE.

Illustration by W.M. Tray

DE OUDE LIJSBET EN HAAR VRIENDEN.

DOOR

W. J. VAN ZEGGELEN.

Lijsbet was een oude ziel,
Wie het loopen lastig viel;
Lijsbets kracht was lang geweken:
De ouderdom komt met gebreken.

Kind en kindskind, klein en groot,
Moesten om hun stukje brood,
In den moestuin of de weiden,
Telken dag zich ver verspreiden.

Zoo liep Lijsbet meest alleen,
In en om haar hutje heen,
Leunend, steunend op haar stokje,
Tot het laat namiddagklokje.

Toch was haar geluk bereid,
 Midden in die eenzaamheid;
 Want een tal van trouwe vrienden,
 Liet zich om en bij haar vinden.

Werd er al geen reedlijk woord
 Uit der vrienden mond gehoord,
 Lijsbet wist wat veel geluiden
 In de dierspraak beduiden.

Kwam ze in 't veld — de bonte koe
 Bulkte haar het „welkom” toe;
 Dreef de nacht haar 't hutje binnen,
 Poes zat naast haar stoof te spinnen.

Brak de lieve dag weêr aan,
 „Bravo!” kraaide dan heur haan
 En heur kwinkelerend sijsje,
 Zong zijn vrolijk morgenwijsje.

Maar van al heur dierspraak,
 Mogt zij 't geitje bovenal —
 't Geitje met haar dartle sprongen
 En haar allerliefste jongen!

Was haar wandling klein of groot,
 't Geitje was haar togtgenoot;
 En de melk, door 't beest gegeven,
 Rekte in ziekte Lijsbets leven.

En toen eindelijk 't uurtje kwam,
 Dat de Heer het oudje nam,
 Scheen 't of om haar stil verscheiden,
 Al de goede dieren schreiden.

Geen geloei, geblaat, gezang,
 Doodsche stilte, dagen lang;
 Om het needrig kluisje henen,
 Was de vrolijkheid verdwenen.

Maar, alras werd de oude koe
 Dat eenzelvig zwijgen moê,
 Poes mogt weêr haar statig spinnen
 Aan een' andren haard beginnen.

En de bontgeveêrde haan,
 Ving weêr d' ouden wekzang aan;
 En, toen 't venster werd ontsloten,
 Werd weêr sijsjes lied gefloten.

Maar één dier — het zweeg voor goed:
't Had geen lust meer en geen moed;
't Was de geit, die, na drie dagen,
Lijsje in 't graf werd nagedragen.

Liefde, die het leven voedt,
Adelt zelfs het reedloos bloed;
't Sta in ieders hart geschreven:
Dood is zonder liefde 't leven.

1853.

SCHIJN BEDRIEFT.

DOOR

A. I S I N G.

Hoe men zocht of niet zocht, het beursje was weg en bleef weg.

— Maar EMILIE! vroeg de heer VERHORST nog eens aan zijn dochttertje, — maar, EMILIE, weet je wel zeker dat je het beursje op de tafel in de zijkamer hebt gelegd?

— Ja, Pa, antwoordde EMILIE, — daar ben ik zeker van. Toen ik met Mama t'huis kwam, ben ik dadelijk in de zijkamer gegaan, om de vloszijde, die ik gekocht had, in mijn werkmandje te bergen, en toen heb ik eerst mijn beursje op de tafel gelegd; maar later vergeten het weêr meê te nemen. Toen ik nu mijn hoed en doek boven had afgedaan, heb ik mij dat herinnerd: ik ben dadelijk naar de zijkamer terug geloopt; maar het beursje lag niet meer op de tafel, het was weg en nergens te vinden.

— 't Is zonderling! hernam mijnheer VERHORST. —

Er is niemand in de zijkamer geweest dan kleine JAN, dien ik last heb gegeven de courant, die daar ook op de tafel lag, te krijgen en die volgens gewoonte te brengen aan den heer VAN BOOM..... Kunt ge u ook herinneren, EMILIE, of de courant nog op de tafel lag, toen ge t'huis kwaamt?

— Jawel, Pa! de courant lag op de tafel; ik heb er mijn beursje naast gelegd; maar toen ik naderhand in de zijkamer terug kwam, was de tafel geheel leêg.

De heer VERHORST bedacht zich een oogenblik en fronste de wenkbraauwen:

— Ik meen ook wel te weten, zeide hij, — dat ik den jongen eerst heb uitgestuurd, nadat Mama en gij t'huis waart gekomen....

— Kleine JAN heeft ons zelf de deur open gedaan, viel EMILIE in.

— Zoo! het is dus buiten twijfel dat hij in de zijkamer is geweest, nadat ge daar het beursje op de tafel hadt gelegd.... 't Is een leelijk geval. — Hoeveel geld was er in?

— Er was een tweevijftiger in, Pa, en nog wat klein geld, dat ik in den winkel, waar ik de vloszij heb gekocht, van een gulden heb terug gekregen.

— We zullen de zaak ernstig onderzoeken.... 't Spijt mij van den jongen; ik was anders zeer tevreden over hem; maar oneerlijkheid kan ik niet dulden! 't Spijt mij ook voor zijne arme moeder; die vrouw heeft al zooveel ondervonden, en nu dit nog.... En de jongen blijft

schrikkelijk lang uit ook; hij is nu al bijna een uur weg geweest om even naar mijnheer VAN BOOM te loopen en een doosje met ouweltjes voor mij meê te brengen. — 't Is niet pluis, 't is niet pluis!

En de heer VERHORST zag zoo vertoornd, dat EMILIE naar hem toekwam en zeide:

— Maar, lieve Pa, als kleine JAN nu alles bekend en het beursje teruggeeft, dan zult ge het hem immers wel vergeven, niet waar?

— Dat kan ik je niet beloven, kind! Stelen is het ergste wat hij doen kon: ik zou onbeschaamdheid, luiheid, onachtzaamheid, veeleer door de vingers zien; maar wat moet er worden van een jongen, die nu op zijn dertiende jaar reeds steelt, en dat bij menschen, bij wie hij in dienst is, die hem altijd goed hebben gedaan en vriendelijk hebben behandeld, die hem tot nog toe hebben vertrouwd als een eerlijken knaap! — Neen, hoe meer ik er over denk, hoe verachtelijker hij in mijne oogen wordt... Ik zal hem niet meer in mijn huis kunnen dulden.

Op dit oogenblik werd de deur geopend en kleine JAN kwam binnen. Het was hem aan te zien dat hij hard geloopt had: zijn gelaat was rood en bezweet, en hij hijgde eenigzins naar zijn adem, terwijl hij een doosje voor den heer VERHORST neêrzette en zeide:

— Daar zijn de ouweltjes, mijnheer!

— Waar ben je zoo lang geweest, JAN? vroeg mijnheer VERHORST op strengen toon.

— Ik, mijnheer?.... ik heb de krant bij mijnheer VAN

BOOM gebragt en toen ben ik de ouweltjes gaan halen....
en toen....

— Nu, en toen?

— Och, mijnheer, neem me niet kwalijk! maar toen ben ik nog even naar moeder geweest.

— Wat moest je daar uitvoeren?

Kleine JAN werd geheel bedremmeld door de toornige blikken en den strengen toon van zijn meester:

— Och mijnheer, begon hij, — vergeef mij, maar ik wist dat moeder het zoo noodig had, en daarom heb ik moeder het stuk geld gebragt, dat ik....

Maar mijnheer VERHORST liet hem niet uitspreken:

— Wat! riep hij driftig, — al had je moeder het nog duizendmaal meer noodig gehad, moest jij het daarom stelen? — Scheer je weg uit mijn huis, oogenblikkelijk!

Kleine JAN stond verplet:

— Maar mijnheer! stamelde hij eindelijk, — ik heb niet gestolen, ik heb dat geld gekregen van....

— Genoeg! sprak de heer VERHORST: — lieg nu maar niet bovendien; de zaak is overduidelijk, en je kunt mij niet meer bedriegen. Het eenige wat nog voor je pleit, is dat je het geld niet versnoept, maar het aan je moeder gebragt hebt; ofschoon ik zal onderzoeken of dat wel de waarheid is.... En nu geen woord meer: je gaat oogenblikkelijk mijn huis uit!

Kleine JAN begon te snikken; hij stotterde nog eenige half verstaanbare woorden; maar de heer VERHORST greep

hem onzacht bij den arm en zette hem met geweld de voordeur uit. De knaap liet zich op de stoep nedervallen en weende bitter.

Kleine JAN was de zoon van eene weduwe, VROUW ZEE-MAN geheeten, die een groot gezin had, want JAN had nog twee broêrs en vier zusjes; hij zelf was de vierde in ouderdom. Zijn oudste broêr heette ook JAN, van daar dat men onzen knaap in de wandeling *kleine JAN* noemde. Die oudste broêr was nu een jaar geleden zijn vader opgevolgd in diens beroep van turfdrager; maar hij volgde hem niet na in het trouw te huis brengen van het verdiende loon; het geld, dat hij in handen kreeg, ging voor het grootste gedeelte in de kroeg bij spel en drank verloren, en zijne moeder zag er weinig van. Vrouw ZEEMAN betreurde het slechte gedrag van haar oudsten zoon, en dit te meer, omdat zij slechts met moeite in het onderhoud van haar gezin kon voorzien. Zij zelve was schoonmaakster; hare twee oudste meisjes verdienden eenig geld met breijen en naaijen, en kleine JAN was nu sedert een maand of zes tot groote vreugd zijner moeder bij den heer VERHORST in dienst gekomen om laarzen en schoenen te poetsen, boodschappen te verrigten en bij droog weder 's morgens en 's avonds de bloemen in den vrij grooten tuin te begieten. Mijnheer en mevrouw VERHORST hadden kleinen JAN eigenlijk grootendeels uit medelijden met zijne moeder, die jaren lang schoonmaakster bij hen was geweest, in dienst genomen, en de knaap had dit vergolden door altijd trouw zijn best te doen, tot dat hij

nu plotseling, zooals wij gezien hebben, van diefstal werd verdacht gehouden.

Kleine JAN zat nog altijd op de stoep voor het huis van mijnheer VERHORST. Wat zou hij doen? Zijne moeder, die maar even t'huis was komen eten, zou thans zeker weêr naar haar werk zijn; eerst had hij er wel over gedacht om haar te gaan opzoeken en haar zijn nood te klagen; maar wat zou dit helpen? Hij wilde liever nog wat wachten, tot dat de drift van mijnheer VERHORST wat bedaard zou zijn, en dan trachten hem nog eens te spreken. Maar, hoe langer hij wachtte, hoe meer hij er tegen begon op te zien om weêr voor den toornigen man te verschijnen. Hij hoopte dat een der andere huisgenooten misschien zoude uitgaan, om zoo de gelegenheid te vinden, iemand ten zijnen gunste te winnen.

Het duurde lang, eer iemand het huis verliet: eindelijk werd de voordeur geopend, en GRIETJE de werkmeid, kwam voor den dag. Zoodra ze kleinen JAN zag, riep ze hem toe:

— Zoo, zit je daar nog, schelm!

De knaap stond op en naderde de meid:

— Och, GRIETJE! zeide hij smeekend, — zeg mij toch eens wat men eigenlijk tegen mij heeft? Ik weet waarlijk niet wat ik heb misdreven, of het moest zijn....

— Dat je vingers te lang zijn geweest, niet waar?

— Ik begrijp je niet: ik heb niets weggenomen.

— Behalve dat groen zijden beursje, waaruit je het geld, zoo als je zelf zoo dom bent geweest om te bekenen, aan je moeder hebt gebragt.

— Maar dat geld heb ik gekregen!

— Ja, gekregen heb je het, maar zonder dat het je toekwam. — Zoo'n slechte jongen, foei! — Ik ga nu aan je moeder zeggen, dat zij dadelijk bij mijnheer moet komen, dan zal zij ook eens hooren, wat voor een lievertje of je bent.

— Maar, GRIETJE! begon JAN weder, terwijl de tranen over zijne wangen liepen; — wat is er dan toch gebeurd? ik weet van niets; zeg me toch.....

GRIETJE wilde niet langer naar hem luisteren, en, terwijl ze haastig voortstapte, voegde ze hem bits toe: — Je zult zelf wel het beste weten, wat je gedaan hebt, en ik verkies niet dat je me naloopt, hoor! ik wil door geen mensch meer met jou gezien worden.

JAN ging geheel uit het veld geslagen weder op de stoep zitten; hij besloot nu de komst zijner moeder af te wachten. Hij wist volstrekt niet, waarvan men hem beschuldigde; en 't was of niemand hem dit wilde zeggen: zijne moeder zou dit nu eindelijk wel vernemen, en het hem kunnen mededeelen, en dan kon hij zien, hoe hij zich zou kunnen verantwoorden. Naar het scheen hield men hem van diefstal verdacht; hij wist dat hij dit niet verdiende; maar het griefde hem bitter, dat men dit van hem kon denken, en de verachting, die GRIETJE de werkmeid, hem had getoond, had hem erg zeer gedaan. Hij zat op de stoep met het gelaat in zijne handen verborgen, en hij was te zeer in zijne treurige denkbeelden verdiept, dan dat hij het zou hebben opgemerkt, dat GRIETJE, in hare

verontwaardiging tegen hem, de voordeur had laten aanstaan; hij merkte evenmin dat *Bello*, het geliefkoosde hondje van jonge jufvrouw EMILIE, van die gelegenheid gebruik maakte om eens wat versche lucht te gaan scheppen en de straat opliep; — hij zou van dit alles misschien ook nooit iets geweten hebben, zoo *Bello* hem niet had herkend, naar hem toe was gekomen en zijne handen had gelikt. Nu zag kleine JAN op en herkende hij op zijne beurt *Bello*; hij streeelde het beestje werktuigelijk over de lange, zachte haren, tot dat hij het op eenmaal vroeg: — Wat doe jij hier zoo alleen op straat?

Bello antwoordde natuurlijk geen enkel woord; maar, juist toen kleine JAN zich bezon, dat hij het beest wel in huis mogt zetten en de voordeur toedoen, want dat het anders misschien weg zou loopen, deed *Bello* dit werkelijk: hij naderde een anderen hond, die voorbij kwam, keek dien een oogenblik al kwispelend aan, kefte eens, sprong eens heen en weêr en zette het toen met dien nieuwen kameraad uit alle magt op een galop. Kleine JAN schreeuwde *Bello* na, maar *Bello* had geen ooren voor dat geroep; zoodat onze knaap er niets beter op wist dan het hondje na te loopen, dat den hoek van de straat reeds om was.

We zullen JAN zijn best laten doen om *Bello* terug te krijgen en voor 't oogenblik bij het huis van den heer VERHORST blijven.

Daar zien wij eerst GRIETJE terugkomen en zich zeer verwonderd toonen dat de deur aanstaat; terwijl een kwar-

tiertje later vrouw ZEEMAN verschijnt. Deze werd terstond bij den heer VERHORST binnengelaten. GRIETJE had haar op uitdrukkelijken last van haren meester niets van het voorgevallene met haar zoontje gezegd, zoodat vrouw ZEEMAN heel eenvoudig weg vroeg:

— Wel, mijnheer, wat is er van uwé's dienst? GRIETJE heeft me gezegd dat ik zoo gaauw mogelijk bij uwé zou komen en ik heb daarom aan mévrouw VAN ZORGEN, — bij wie we bezig zijn aan 't schoonmaken, in het nieuwe huis, weet uwé? — gevraagd, of ik eventjes weg mogt om naar uwé toe te gaan.

— Dat 's goed, vrouw ZEEMAN! antwoordde de heer VERHORST, zoodra hij aan het woord kon komen. — Ik heb je laten roepen voor een leelijke zaak, die mij erg hindert. — Antwoord mij echter eerst eens kort en duidelijk op deze vraag: Heeft je zoontje, heeft kleine JAN je van morgen tusschen één en twee ure ook geld komen brengen?

— Ja, mijnheer! dat heeft hij; de jongen was er gelukkig aan gekomen, en....

— Een oogenblikje! viel de heer VERHORST haar in de rede. — Wat voor geld was dat?

— Een rijksdaalder, mijnheer, een stuk van twee gulden, vijftig, waarmeê ik dadelijk....

— Zoo, een rijksdaalder! Dan is er geen twijfel meer aan. En weet je ook *hoe* je zoontje daaraan was gekomen?

— Wel, een heer, heeft hij gezegd, moet hem dat stuk geld gegeven hebben, omdat hij hem achterna heeft ge-

loopen en een boekje heeft teruggegeven, dat die heer uit zijn zak had laten vallen.

— Heeft hij je dat verteld? — Nu, ik moet je dan tot mijn leedwezen zeggen, vrouw ZEEMAN! dat je zoontje op geen eerlijke manier in het bezit van dat geld is geraakt.

— Lieve Heer! wat zeg je?

— Mijn dochtertje, die met hare Mama boodschappen had verrigt, heeft van morgen t'huis komende, haar beursje in de zijkamer op de tafel gelegd, en dat beursje is weg! — Er is intusschen niemand in de kamer geweest dan je zoontje alleen, wien ik order had gegeven om uit die kamer een courant te halen, die ook op de tafel lag. Toen kleine JAN die courant had weggebracht en hier terug kwam, heb ik hem dadelijk ondervraagd: hij was zeer bedremmeld en bekende dat hij het geld t'huis aan zijne moeder had gegeven. Niemand anders dan hij heeft dus dat beursje weggenomen, waarin juist een rijksdaalder was.

— Maar, Heere mijn tijd! dan zou mijn zoontje dat geld gestolen hebben?

— Ja, vrouw, dat is zoo goed als zeker. Het eenige, wat de zaak iets minder erg maakt, is, dat hij het geld dadelijk aan u heeft gebracht; — ofschoon hij toch nog eenig klein geld voor zich zelve schijnt te hebben behouden. — Uit aanmerking daarvan evenwel, zal ik de zaak niet aan de politie bekend maken en het gebeurde zelfs geheim houden; maar je begrijpt dat ik den jongen niet meer in mijn huis wil zien.

— Ach, lieve God! wat zal ik dan met hem aanvan-

gen, mijnheer? — Mijn oudste zoon maakt het ook zoo slecht, en dat ik nu zoo iets moet hooren van kleinen JAN, van dien jongen, met wien ik dacht dat het zoo goed gaan zou, die tot nog toe even braaf scheen op te passen als zijn goede vader.... Och God! wat zal er van mij worden?

En vrouw ZEEMAN begon bitter te weenen.

— Ja vrouwtje, hernam de heer VERHORST, — ik had het ook nooit van den jongen gedacht; hij heeft anders altijd zijn best gedaan, dat moet ik erkennen.

— Maar, mijnheer, is uwé er wel zeker van, dat hij dat geld zou hebben weggenomen? Ik kan het, zoo waar, niet van mijn jongen gelooven dat hij een dief zou zijn.

— 't Moet toch wel zoo wezen: dat beursje kon niet in den grond verzinken, en daarbij, hij heeft je zelf het geld komen brengen.

— Och ja; dat heeft hij, en ik heb er dadelijk, vóór ik nog naar mijn werk terug ging, mijn huisbaas van betaald, voor wien ik de huur niet had kunnen bijéénbrengen met de tegenwoordige groote duurte van alles, en die mij bedreigd had ons uit ons huisje te doen zetten, als het geld er van avond niet was.... O, ik was nog zoo blij met dat buitenkansje, en nu....

Vrouw ZEEMAN werd door haar snikken belet voort te gaan. Op dit oogenblik werd er aan de kamerdeur geklopt, en vernam men het fijne stemmetje van EMILIE, die op droevigen toon riep:

— Och, Pa, mag ik eventjes binnen komen, als 't u belieft?

— Wat is er dan nu weder? vroeg de heer VERHORST.

— Och, Pa, antwoordde EMILIE, die intusschen was binnengekomen, — het is van daag een ware ongeluksdag, alles raakt weg! Begrijp nu eens, dat *Bello*, mijn lief hondje, nergens te vinden is! — GRIETJE heeft, toen ze t'huis kwam, de voordeur vinden openstaan; toen ze uitging zat kleine JAN op de stoep, en....

Plotseling hield EMILIE op, want ze herkende vrouw ZEEMAN, die zij in hare ongerustheid over haar hondje eerst niet met oplettendheid had aangezien.

— Nu, en wat zou dat? vroeg haar vader.

— Ja, ik weet het niet; maar *Bello* is nergens te vinden.

— En wie had de voordeur dan laten openstaan?

— GRIETJE zegt, dat.... dat.... stamelde EMILIE.

— Welnu, wat? vroeg de heer VERHORST.

— Ja, dat kleine JAN op de stoep zat, toen zij uitging, en dat hij er niet meer was, toen zij t'huis kwam, en dat *Bello* sedert weg is.

— Maar, groote Hemel! jonge jufvrouw! riep vrouw ZEEMAN uit: — ge wilt toch niet zeggen dat kleine JAN uw hondje ook al gestolen heeft?

EMILIE zag vrouw ZEEMAN onthutst aan; maar toen ze bemerkte hoe bedroefd deze was, sprak zij snel:

— Neen, ik geloof het niet! Kleine JAN hield veel te veel van *Bello* en van mij ook: hij zou mij dat groote

verdriet nooit hebben aangedaan. Maar het was GRIETJE, die het dacht.

— Blijf hier nog een oogenblik, VROUW ZEEMAN! zeide de heer VERHORST, terwijl hij opstond om de kamer te verlaten; — ik kom zoo bij je terug. ●

Het had EMILIE zeer gespeten, dat zij, hoewel onschuldig, de aanleidende oorzaak had doen geboren worden van 'tgeen er met kleinen JAN was gebeurd; had zij toch niet uit onbedachtzaamheid haar beursje in de zijkamer laten liggen, de knaap zou niet in verzoeking zijn gekomen, om, zoo als ook zij dacht, dat beursje weg te nemen. Zij had den kleinen JAN altijd gaarne mogen lijden; hij had toch altijd zoo goed gezorgd voor hare bloemen, die op een afgezonderd plaatsje in den tuin stonden, en, toen zij in de vorige maand jarig was geweest, had zij in „haar tuintje”, zoo als zij het noemde, twee mooie, bloeiende rozenboompjes gevonden, die kleinen JAN er 's morgens vroeg had neêrgezet. Hij was ook steeds zoo goed en vriendelijk tegen haar en tegen *Bello* geweest, hij had haar dikwijls zoo gewillig kleine diensten bewezen, en nu was hij voor altijd door haar vader weggezonden! Hij zou nu haar tuintje niet meer begieten, hare bloempjes niet meer opbinden en snoeijen, *Bello* niet meer zoo netjes wasschen en kammen.... EMILIE had dit alles met droefheid overdacht, en toen was ze naar hare lieve moeder geloopt en had zoo lang gevleid, dat mevrouw VERHORST eindelijk beloofd had, de voorspraak voor kleinen JAN te zullen zijn, en te zullen zorgen, dat hij, na

eene goede vermaning, weder in genade werd aangenomen. Juist had zij het zoo ver gebragt, toen GRIETJE was komen zeggen dat *Bello* weg was, en dat kleine JAN ook daaraan vast niet onschuldig zou wezen. In hare bekommernis en droefheid over het verlies van haar geliefd hondje, was EMILIE naar haar vader toegelopen, bij wien zij vrouw ZEEMAN had aangetroffen, en nu was zij met deze alleen gebleven.

— Och, lieve jonge jufvrouw! begon vrouw ZEEMAN, terwijl zij hare betraande oogen met haar voorschoot afdroogde, — ach, ge weet niet hoe hard het voor eene moeder is, haar kind te hooren beschuldigen van een groot kwaad te hebben bedreven, en niet te kunnen bewijzen, dat haar kind onschuldig is! En ik kan toch niet gelooven, dat mijn kleine JAN gestolen zou hebben: hij is altijd zoo goed voor zijne moeder geweest.

— Maar, vrouw ZEEMAN! waar zou dan toch mijn beursje gebleven zijn?

— Ja, jonge jufvrouw! dat weet ik niet. Maar kleine JAN, die nooit liegt, heeft mij verteld, dat er op straat een heer voor hem uitging, die bij het uithalen van zijn neusdoek een boekje op den grond liet vallen, zonder dat hij het bemerkte. Kleine JAN nam het boekje op, liep den heer hard achterna en gaf het hem terug. De heer was zeer verwonderd en toonde zich heel blij, dat hij zijn boekje terug had: hij vroeg aan mijn jongen, hoe hij heette, wat hij deed en wie zijne ouders waren, en toen haalde hij zijne beurs uit den zak en gaf hem een rijks-

daalder. Hoe kan kleine JAN dat nu alles verzonnen hebben? — En omdat hij wist dat ik zoo hoog noodig geld hebben moest, en dat ik zoo ongerust was hoe ik het vóór den avond krijgen zou, is hij dadelijk, zoo hard hij kon, naar mij toe komen loopen, net toen ik t'huis was om te eten, en heeft hij mij het geld gebragt.

— Ja, vrouw ZEEMAN! hernam EMILIE, — ik kan nu ook niet meer gelooven, dat kleine JAN zoo op eens gestolen zou hebben. De hemel weet waar mijn beursje en mijn lief hondje gebleven zijn; maar ik houd uw kleinen JAN voor onschuldig, en ik zal Pa vragen hem weêr in dienst te willen nemen.

— God zal u loonen, lief kind! sprak vrouw ZEEMAN geroerd.

. Intusschen had de heer VERHORST GRIETJE ondervraagd, omtrent *Bello* en omtrent het openstaan der voordeur. GRIETJE had ten stelligste betuigd, dat zij de voordeur nooit openliet, dat het de eerste maal zou zijn dat haar zóó iets gebeurd was, en dat ze bovendien heel goed wist, hoe het met *Bello* gegaan was: zij had er juist, nu ze even de straat was opgelopen, om te zien of ze het hondje ook ergens vinden kon, het overtuigendst bewijs van gekregen. Kleinen JAN had zij nog op de stoep vinden zitten, toen ze uitging, even alsof hij ergens op wachtte; zij had nog een oogenblik met hem gesproken, en hij had heel zonderling geantwoord en zich gehouden of hij nergens van wist; zij, voor zich, was overtuigd, dat kleine JAN, die de gelegenheid van het huis kende,

en die wist dat op dat uur de keukenmeid aan het eten bezig was, gebruik had gemaakt van hare afwezigheid om door het kelderluik in huis te geraken; dat hij toen, wie weet wat nog meer had meêgenomen, — want die eens gestolen had kon meer stelen — dat hij *Bello* bij toeval gezien had en diên ook maar had meêgepakt, en door de voordeur was weggelopen. — Mijnheer zou zich toch nog wel herinneren, aldus besloot GRIETJE, — dat *Bello* nog eens was weg geweest; dat er toen een advertentie in de krant was gezet, waarbij eene belooning werd toegezegd aan dengene, die het hondje terug bragt, en dat de broêr van kleinen JAN met het hondje was aangekomen en de belooning had ontvangen. — Wie weet, zei GRIETJE, — of kleine JAN niet toen reeds *Bello* aan zijn broêr heeft weten te bezorgen, om de belooning met hem te deelen? Nu heeft hij dit stellig gedaan, de kleine schelm heeft nu bewezen, dat hij er niets te goed voor is, want ik heb hem zoo op het oogenblik in de R...straat gezien met zijn lieven broêr, die *Bello* op den arm droeg.

Ofschoon mijnheer VERHORST niet dadelijk het gevoelen van GRIETJE ten volle deelde, zoo kwam hem het verdwijnen van *Bello* toch zonderling voor. Na hetgeen hij van VROUW ZEEMAN gehoord had, was hij in zijne overtuiging versterkt geworden, dat kleine JAN, om zijne moeder, die hij in nood wist, te helpen, het beursje had weggenomen. De heer VERHORST was dus tegen den knaap ingenomen, dien hij voor een dief hield; dit, in verband gebracht met het vroeger terugbrengen van *Bello* door JAN,

den turfdrager, en met de verzekering van GRIETJE, dat zij dezen thans weder met *Bello* en met kleinen JAN had gezien, gaf wel grond tot het vermoeden, dat de knaap werkelijk, — op welke wijze dan ook — zich van *Bello* had meester weten te maken; misschien wel daartoe opgestoot door zijn broër, en aangezet door het denkbeeld, dat hij het nu toch bij zijn vroegeren meester geheel had verkorven. De heer VERHORST was dus niet zeer geneigd, om, toen hij bij VROUW ZEEMAN terugkwam, gehoor te geven aan de bede van EMILIE, kleinen JAN voor onschuldig te houden en hem weder bij zich in dienst te nemen.

— Neen, kindlief! zeide hij, -- de jongen is niet onschuldig, ten minste zeker niet wat het beursje betreft; en ook wat het verdwijnen van *Bello* aangaat, heeft hij den schijn tegen zich, want GRIETJE heeft hem daar zoo even gezien met zijn broër, die het hondje droeg. Wij zullen nog eens afwachten wat er volgt; ik hoop dat kleine JAN niet zoo schuldig zal blijken als ik vermoed; maar, zoo lang ik daarvan de zekerheid niet heb, kan ik hem niet in mijn huis terug nemen. Ook zijne moeder zal dit begrijpen en mijne handelwijze moeten billijken.

Vrouw ZEEMAN bragt nog het een en ander ter verontschuldiging van haar zoontje bij, ook EMILIE deed al haar best om haar vader tot andere gedachten te bewegen; maar de heer VERHORST liet zich niet bepraten; hij beloofde slechts in 't eind, dat, zoo de uitkomst bewees, dat kleine JAN alléén schuldig was aan het weg-

raken van het beursje, hij dan nog eens zien zou, wat hij deed.

Keeren wij thans tot kleinen JAN terug, dien wij verlaten hebben, terwijl hij *Bello* naliiep. Zoodra hij den hoek van de straat was omgeslagen, had hij in de verte gezien, hoe een man eensklaps op *Bello* was toegeschoten, het beest had opgenomen en er meê doorging. Kleine JAN versnelde zijn loop en kwam buiten adem bij den man, die het hondje droeg, en in wien hij, tot zijne verwondering, zijn broêr JAN herkende.

— O, dat is gelukkig, dat jij het bent, JAN! riep hij uit, — nu kun je mij het hondje teruggeven.

— Dat zal ik wel laten, antwoordde de turfdrager.

— Maar het is het hondje van mijnheer VERHORST!

— Dat weet ik wel, daarom heb ik het juist opgepakt. Mijnheer VERHORST betaalt goed, dat heb ik laatst gemerkt.

— Als je nu toch weet dat het hondje aan hem behoort?

— Welnu, ik zal het hem van avond ook wel weêrom brengen, en met één vragen, wat er overschiet voor den eerlijken vinder. — Ik dacht niet dat ik er zoo gemakkelijk aan zou komen; laatst heb ik wel een kwartier moeten loopen, om het beest te krijgen.... Houd je stil, *mop!* ging hij voort, terwijl hij het beest, dat zich al spartelend trachtte te bevrijden, een tik gaf; — we zullen wel goede vrienden worden, als je me maar weêr wat goeds opbrengt.

— Maar JAN! hernam zijn kleine broër, — ik heb het beestje zien wegloopen, en nu moet ik het toch weêr terugbrengen.

— Wel, een mooi ding! je kunt immers zeggen, dat je het niet gevonden hebt.

— Niemand weet dat het weggelooopen is; 't komt, omdat GRIETJE de werkmeid, toen zij uitgegaan is, de voordeur heeft laten aanstaan.... ik heb het bij toeval gezien.

— Wel zoo veel te beter, dan hoef je van niets te weten: ik kom het beest terugbrengen, ik krijg een fooi en daarmee is de kermis uit; als jij het terug bragt zou je toch niets krijgen.

— Maar de jonge jufvrouw EMILIE zal zoo ongerust zijn; ze houdt zooveel van *Bello*.

— Zoo veel te beter alweêr; hoe ongeruster of ze zijn, hoe meer of ze geven. Ik zou eigenlijk nog een paar dagen moeten wachten, eer ik het beest terug bragt; maar ik heb hard geld noodtg en daarom zal ik het van avond maar doen.

— Ik vind het toch eigenlijk niet mooi van je, JAN, dat je mij het hondje niet geven wilt!

— Waarom? Ben jij zoo gesteld op een plasdankje? Ze zullen je toch wel in dienst houden, al breng je nu dat beest niet terug.

— Dat zullen ze wel niet, JAN! want mijnheer heeft mij de dienst opgezegd.

— Wat zeg je? Waarom heeft hij dat gedaan? vroeg de turfdrager snel.

— Ja, dat weet ik eigenlijk niet; maar het schijnt dat er geld is weggeraakt, en dat mijnheer VERHORST mij er van verdenkt, dat ik het zou hebben weggenomen.

— Wel, mogt de drommel! die weërگاasche kerel! riep de turfdragers uit, terwijl hij staan bleef. — En je hebt het toch niet gedaan, niet waar, kleine JAN?

— Neen, waarlijk niet! Maar toevallig heb ik van daag van een heer een fooi gekregen, omdat ik een portefeuille, die ik zag dat hij verloor en waarin veel waarde scheen te zitten, aan hem terug gaf. Ik zeide aan mijnheer VERHORST, die mij vroeg, waarom ik voor het doen van een boodschap zoo lang was weggebleven, dat ik het geld van die fooi aan moeder had gebracht; maar nu schijnt hij te gelooven, dat dit niet waar is, en dat dat geld het vermiste is.

— Heb je ooit van je leven zoo'n kerel gezien! riep de oudste JAN weêr uit. — Jou te beschuldigen van een diefstal! — 't is net zoo goed alsof ze er den koning voor gevangen zouden zetten. — Weet je wel dat ik nu lust heb om dien heer VERHORST een ongemakkelijk standje te gaan maken? Als ze mij beschuldigden, zou het nog wat anders wezen: ik ben een slechte vent, ofschoon ik nog nooit gestolen heb; maar jij bent een brave jongen en jou goeden naam moeten ze niet aantasten.... Je bent voor je heele leven bedorven, als ze zoo iets van je gelooven.... Kijk, ik heb lust om dat dier te vermoorden, alleen omdat het dien kerel toebehoort!

En tegelijk pakte JAN *Bello* onzacht bij de keel.

— Och, dat beestje kan het niet helpen, zeî kleine JAN.

— Ik heb toch lust om dien heer VERHORST een kool te stoven, hernam zijn broêr. — Weet je wat, dat mooie halsbandje hier zal hij in geen geval terug zien; dat gooi ik nog liever in de gracht, en den hond er bij misschien. Terwijl hij dit zeide, poogde hij het slootje, waarmeê het verzilverd halsbandje gesloten was, los te breken.... — Kijk, ging hij voort, — dat 's wel aardig! het beest schijnt kralen gegeten te hebben! En JAN toonde zijn broêr een kwastje van stalen kraaltjes, dat tusschen het slootje was geraakt.

. — Geef hier! riep kleine JAN haastig; — GRIETJE heeft me van een beursje gesproken....

— Welnu? vroeg zijn broêr, terwijl hij hem het kwastje gaf, waaraan nog een stukje groene zijde hing.

— Wel, dit is er zeker een stuk van! *Bello* zal met het beursje gespeeld en het weggemaakt hebben. Ik herinner mij nu, dat, toen ik de krant in de zijkamer ben gaan halen, hij mij als een dolleman tusschen de beenen is komen doorvliegen.

— Sakkerloot, kleine JAN! zeî zijn broêr, — dan is het gelukkig dat we dit kwastje hebben. — Ik moet nu naar mijn werk, hoor! maar zoodra ik daarmee klaar ben, gaan we zamen naar mijnheer VERHORST.

— Maar mag ik dan intusschen *Bello* terug bezorgen?

— Wel neen; laten ze nog maar wat over het beest in den angst zitten, dat hebben ze wel verdiend! En dan, als ze niet gelooven willen, dat jij een eerlijke jongen

bent, dan krijgen ze, bij mijn zolen! hun beest niet levend terug.

Kleine JAN maakte nog eenige tegenwerpingen, vooral in het belang van jonge jufvrouw EMILIE, die zoo ongerust zou zijn; maar zijn broêr was niet te verbidden: hij beduidde hem, dat het beter was, zoo ze 's avonds te zamen naar mijnheer VERHORST gingen, en dat kleine JAN ook eerst moest trachten zijne moeder te spreken en te hooren wat mijnheer VERHORST aan haar had gezegd. Kleine JAN liet zich overreden en verliet zijn broêr, om zijne moeder te gaan opzoeken. Hij had niet bemerkt, dat, terwijl hij druk met zijn broêr aan het praten was, GRIETJE de werkmeid, hen op zij was gekomen, en; na hen goed te hebben opgenomen, haastig op hare schreden was teruggekeerd.

De avond begon te vallen. Hét was een warme zomerdag geweest, en de zon had hare gloeiende stralen op het aardrijk doen branden; bloemen en heesters zogen de verkwikkende avondkoelte in, en schenen er voor te danken, door hunne geuren met vernieuwde kracht te verspreiden en er het windje meê te beladen, dat zacht door het loover suisde. — EMILIE bevond zich in den tuin: doch hoeveel aandacht ze anders ook wijdde aan de schoone natuur, hoe gaarne ze anders den purperen gloed bespiedde, dien de avondzon over de hooge populieren wierp, die ginds bij de schutting hunne slanke toppen naar de helder

blaauwe lucht verhieven, of de bloemen galesloeg, die bij het naderen van den nacht hare wonderschoone, fijne blaadjes sloten — thans had ze er geene oogen voor; ze zag niet eenmaal op naar de zwaluwen, die boven haar hoofd in wijde kringen rondvlogen, en ze hoorde niet naar het sijsje, dat daar in den kastanjeboom zijn avondlied zong. EMILIE was droevig gestemd door het gebeurde met den kleinen JAN. Ofschoon ze hem in haar hartje zoo gaarne wilde verontschuldigen, wist ze toch niet meer wat in te brengen tegen al de bewijzen, die men aanvoerde voor zijne schuld. En in die schuld waren juist twee dingen betrokken, die haar aangingen. O, had ze beter op haar beursje en op *Bello* gepast, welligt ware er niets voorgevallen! En kleine JAN deed niets van zich hooren; wel hoopte EMILIE, dat hij haar geliefd hondje nog zou terug brengen, of ten minste er iets van zou komen zeggen; want hij wist immers waar het was, daar zijn broêr het in zijn bijzijn had gedragen, en vroeger had hij immers gezien, hoezeer ze bedroefd was geweest, toen *Bello* een paar dagen werd vermist; o toen had ook hij alles aangewend, de gansche stad doorge-loopen, om *Bello* terug te vinden, en nu verstreek het eene uur na het andere, en kleine JAN kwam niet! Zou hij dan toch werkelijk schuldig wezen? — En een traantje viel op den kleinen gieter, waarmeê EMILIE nu zelve bezig was haar tuintje te begieten. — Wat zal vrouw ZEE-MAN ongelukkig zijn, dacht ze weder, als kleine JAN waarlijk slecht is! — Maar zie! wat glinstert daar zoo tus-

schen de struiken? 't kan toch geen glimworpje zijn, want daartoe is het nog niet donker genoeg; EMILIE bukt zich, voelt met hare hand over den grond en rijst op met een kreet:

— Het beursje! roept zij uit.... Ja, het is het, wel gehavend en gescheurd; maar toch zit er het geld nog in! EMILIE ijlt met een blijden blos op het gelaat naar het huis terug. Daar ziet ze, zoodra zij de tuindeur geopend heeft, JAN ZEEMAN, den turfdrager, met *Bello* op den arm, die haar vrolijk tegenblaft, en kleinen JAN naast hem. Maar thans heeft EMILIE geen oogen voor haar lieveling: ze vliegt op kleinen JAN toe, ze vat hem bij de hand; terwijl ze vrolijk uitroept:

— Ge zijt onschuldig, kleine JAN! ik heb het beursje gevonden.

— Zoo, dat komt net goed! zeî JAN ZEEMAN; — wij hebben er ook een stukje van, dat nog aan den halsband van den hond was blijven hangen.

— Foei, jonge jufvrouw! riep GRIETJE, die den heer VERHORST had aangekondigd, dat de twee schelmen daar waren om hem te spreken, en die nu terugkwam met last om hen in de zijkamer te laten; — foei! ge moogt dien kwâjongen geen hand geven.

— Hij is geen kwâjongen, zeî JAN ZEEMAN driftig; — maar een eerlijke, brave knaap.

Op dit oogenblik naderde de heer VERHORST:

— Wat komt ge hier doen? vroeg hij streng.

— Ik kom u zeggen, mijnheer! antwoordde JAN ZEE-

MAN met vuur, — dat ge mijn kleinen broêr zonder reden hebt verdacht gehouden, en dat de brave, eerlijke jongen dat niet verdient.

— 't Is jammer, dat de bewijzen van zijn schuld het tegendeel verklaren.

— De bewijzen van zijn onschuld zijn nu, God dank! nog sterker, hernam JAN ZEEMAN; — vraag het uw dochttertje maar!

EMILIE toonde het gehavende beursje met den rijksdaalder er in, terwijl ze nogmaals uitriep:

— Ik heb het daar net in mijn tuintje gevonden!

— En hier heb je de rest van het beursje, vervolgde de turfdrager, terwijl hij het afgescheurde kwastje toonde; — en hier heb je den dief, ging hij voort, terwijl hij den blaffenden *Bello* in de hoogte hief: — hij droeg er de sporen nog van bij zich.

— Maar hoe kom je aan *Bello*? vroeg de heer VERHORST.

— Hoe ik aan *Bello* kom? Ik heb het beest opgeraapt in de R....straat, juist toen die brave jongen hier het uit al zijn magt naliep, om het terug te brengen aan u, mijnheer! die hem onverdiend hadt weggejaagd.

— Ik zou toch wel eens willen weten, zei GRIETJE thans, die nog altijd de zaak niet heel pluis achtte, — hoe het dier het huis is uitgekomen?

— O, dat 's dood eenvoudig! antwoordde JAN ZEEMAN terstond, — door de voordeur, die jij hebt laten openstaan.

— Dat is....

— Zwijg! beval de heer VERHORST aan GRIETJE. — Ik

begin thans in te zien, vervolgde hij, — dat ik kleinen JAN verkeerd heb beschuldigd. Het doet mij genoegen, want ik hield van den jongen; het doet mij vooral genoegen voor zijne moeder, die ik wel zou beklaagd hebben, wanneer ook hij den verkeerden weg was opgegaan. En de heer VERHORST nam kleinen JAN bij de hand en klopte hem vriendelijk op het hoofd.

Terwijl de knaap zijn meester uit zijn groote, trouwe oogen dankbaar aanblikte, sprak zijn broër:

— Dat laatste, mijnheer! heb ge gezegd met het oog op mij. Ik weet het, dat ik mijne arme moeder dikwijls verdriet heb berokkend; maar ik wil mij beteren. Ik heb van daag gevoeld, dat er nog wat goeds in mijne borst zit, want ik zou alles hebben gedaan om mijn broër zijn goeden naam terug te geven; en ik zal van nu af aan trachten te worden zoo als hij: de Hemel hoort het!

— En de Hemel geve het! voegde de heer VERHORST er bij, — dan zal het gebeurde nog een goed gevolg hebben; terwijl het mij weêr geleerd heeft, dat *schijn bedriegt*.

...Toen EMILIE zich moê had gespeeld met *Bello*, begaf zij zich ter ruste, maar toch niet vóór ze den goeden God had gedankt, dat alles zoo gunstig was afgelopen. En ook vrouw ZEEMAN dankte den Heer met tranen in de oogen, nu ze den goeden naam van haar kleinen JAN hersteld zag, en nu haar oudste JAN haar zoo opregt had beloofd, dat hij zich een goeden naam zou trachten te verwerven!

's Hage, September 1853.

klein
beg,
genet
bhen,
En
lopte
rwe
og
'ls
b

DE HERSTELDE.

DOOR

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.

Des ouden Hendriks trouwe gâ
 Ontviel aan 's braven hart,
 Lang lag zij op het ziekbed neêr,
 Geprangd door ligchaamssmart.

Maar leed zij veel, haar liefd'rijk kroost,
 Een teeder dochtrenpaar,
 Was niet geweken van haar zij,
 Bij 't dreigen van 't gevaar.

Voor al haar oudst en zorgvol kind,
 Reeds lang haar regterhand,
 Had dag en nacht gewaakt, gezorgd
 Voor 't allen dierbaar pand.

Maar toen in 't eind de hand des doods
 Zijn offer had geveld,
 Bedreigde ook Hendriks oudste kind
 Zijn magt met wreed geweld.

Ach, de eigen krankheid wierp Margreet
 Op 't bangste ziekbed neêr,
 En dag en week kroop traag daar heen,
 Maar bragt geen hope weêr.

Zoo volgde een somb're zomertijd,
 Een lente vol van rouw,
 En waghete Hendrik voor zijn kind
 Het lot slechts van zijn vrouw.

Als 't bloempje, door den storm geknakt,
 Zich stervend buigt naar de aard,
 Zoo boog zich ook Margreeta's hoofd,
 Maar door geen vrees vervaard.

Wel had zij 's vaders ouden dag
 Zoo gaarne nog verzoet,
 En als haar moeder hem geschraagd
 Met zacht en trouw gemoed;

Maar wat des Heeren wil zou zijn,
 Dat was ook Greta's wil,
 En hoe de ziekte hooger klom,
 Zij zweeg aanbiddend stil.

Zij wist dat Jezus ook haar plaats
 Daar boven had bereid,
 En dat zij moeder daar zou zien,
 In hemelzaligheid.

Zoo had zij zich ter dood geschikt,
 Maar God, die 't al gebiedt,
 Vroeg van des vaders bloedend hart
 Het dubbel offer niet.

De ziekte deinsde in 't dreigendst uur,
 En de eens gebroken magt
 Week haastig voor den nieuwen gloed
 Van jonkheids levenskracht.

De brave Hendrik kreeg zijn kind
 Terug als uit den dood,
 En uit den nacht van angst en zorg
 Rees 't vrolijkst morgenrood.

Wat vreugd, toen eer de herfsttijd kwam
 Bij 't koestren van de zon,
 Voor de eerste maal Margreta weêr
 De stulp verlaten kon.

Wat vreugd, toen zij naar buiten trad
 Op zusters arm geleund,
 En plaats nam op haars vaders stoel,
 Door kussens zacht gesteund.

En toen haar vader uit den hof,
 Met hemelvreugd in 't hart,
 Zijn kind den eersten perzik bood,
 Week ied're schijn van smart.

Ja, 't was der lieve dochter goed,
 Dat God haar had gespaard,
 Dat zij voor haar geliefden nog
 Vertoeven mogt op aard.

Dat meldde 't opgeruimd gelaat,
 Dat sprak met dank haar mond,
 Toen zij haar stille hartenbeê
 Tot God omhoog zond.

Hoe zalig is 't, waar liefde woont,
 Ze is meer dan goud en eer,
 Waar liefde woont, daar zendt reeds God
 Op aard den Hemel neêr,

En maakt zij 't reeds op aard zoo zoet,
 Wat zal haar invloed zijn,
 Als ze eenmaal heerscht, waar 't zalig hart
 Geen rouwe kent of pijn.

